

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Г. В. Мельниченко

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ
«ВСТУП ДО ФАХУ»

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна
література (англійська)»

УДК: 378:371.13:811.11+ 37.09

Затверджено вченою радою Державного Закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол №__ від «__» _____ 2023 р.)

М 34 Г. В. Мельниченко

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Вступ до фаху» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська)»). Університет Ушинського. Одеса, 2023. 103 с.

Рецензенти:

Юмрукуз А. А., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри західних і східних мов ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Шиліна Н. Є., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку

Методичні рекомендації призначені для аудиторної та самостійної роботи з дисципліни «Вступ до фаху» здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська)»). Рекомендації містять стислий теоретичний матеріал, практичних завдання, творчі письмові вправи, покликані налаштувати студентів першого року навчання на креативну діяльність в межах майбутньої спеціальності.

© Мельниченко Г. В., 2023

ЗМІСТ

Передмова.....	2
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ	
Тема 1. Сутність і структура спеціальності «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))»	4
Тема 2. Поняття про освітню професійну програму підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю.....	6
Змістовий модуль 2. ЗМІСТ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА.	
Тема 3. Педагогічна складова спеціальності «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))»	10
Тема 4. Мовна складова спеціальності «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))».....	25
Тема 5. Літературознавча складова спеціальності «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))».....	47
Змістовий модуль 3. СИСТЕМА БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ	
Тема 6. Система безперервного професійного розвитку вчителя англійської мови і літератури.....	77
Тест.....	92
Література.....	101

ПЕРЕДМОВА

Метою навчальної дисципліни «Вступ до фаху» є формування у студентів загального уявлення про обрану спеціальність та принципи організації освітнього процесу, покликані забезпечити ефективне становлення фахівця; продемонструвати унікальність обраної спеціальності, її цінність та універсальність як для суспільства, так і для багатовимірного розвитку його особистості і, у результаті, формування стійкого інтересу до фаху й мотивації до оволодіння даною професією.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі мають знати:

- 1) предмет, цілі, найголовніші поняття курсу;
- 2) особливості спеціальності «середня освіта (англійська мова і література) в системі освітньої діяльності»;
- 3) поняття й складові професійної компетентності вчителя англійської мови і літератури й провідні шляхи її формування; вимоги до сучасного уроку й особистості вчителя англійської мови й літератури;
- 4) значущість англійської мови у світовому просторі, системі освіти й професійної підготовки;
- 5) особливості британської літератури, специфіку роботи з нею в школі.

уміти:

- 1) оцінювати цілі, зміст та структуру ОПП за спеціальністю;
- 2) визначати готовність, схильність і здібності до професійної діяльності вчителя англійської мови і літератури;
- 3) оцінювати професійну діяльність учителя англійської мови й літератури, розуміти помилки й шляхи їх виправлення;
- 4) організувати роботу з професійного саморозвитку; працювати з книгою як засобом саморозвитку;
- 5) здійснювати інтрекультурну комунікацію, дотримуючись принципів поваги й толерантності до іншої і власної культур;
- 6) організувати власну діяльність з розвитку літературознавчої компетентності та діяльність тих, хто навчається;

7) знаходити й використовувати онлайн-ресурси й фізичні професійні об'єднання, організувати самостійну роботу для професійного саморозвитку. [10]

Вивчення дисципліни «Вступ до фаху» ґрунтується на здобутках таких дисциплін, як «Культурологія», «Педагогіка», «Методика викладання основної іноземної мови та зарубіжної літератури (англійської)», «Практика усного та писемного мовлення», «Практичні граматики», «Практична фонетика» тощо, що сприятиме створенню у здобувачів комплексного й багатогранного уявлення про майбутню професію.

Даний навчальний посібник розраховано на один семестр, охоплює три змістові модулі, кожен з яких присвячено окремій галузі професії – адміністративній, змістовій та особистісній; шість тем та містить наступні блоки: цільовий, лекційний (короткий конспект з теми, розрахований на окреслення кола базових понять курсу, отримання наряду для подальшої індивідуальної навчально-дослідної роботи), практичний (перелік теоретичних питань для перевірки розуміння лекції та практичні завдання, розраховані на заглиблення у світ професії) та список використаної літератури. Для перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу наприкінці курсу пропонуються тестові завдання.

Методичну розробку можна рекомендувати для здобувачів очної та заочної форми навчання.

Змістовий модуль 1.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Тема 1. Сутність і структура спеціальності «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))»

Цілі:

- сформуувати поняття про обрану спеціальність;
- розрізнити ключові поняття: «спеціальність», «спеціалізація», «професія»;
- розуміти місце обраної спеціальності серед інших предметних спеціальностей;
- розуміти галузеву структуру спеціальності «Середня освіта (англійська мова і література)»;
- отримати уявлення про освітню професійну програму підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за своєю спеціальністю; знати її структурні елементи; розуміти власну причетність до її удосконалення;

Конспект:

Тема 1. Сутність і структура спеціальності «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))»	
Питання	Зміст теми
Поняття про фах	Фах (спеціальність) – походить від німецького Fach («торгівля») й позначає комплекс спеціальних знань, умінь, навичок, здобутих в результаті професійної підготовки. Суміжні поняття: - професія – вид трудової діяльності людини, що вимагає наявності певних професійних знань, умінь, навичок, здобутих під час спеціальної освіти.

	<p>- спеціалізація – вузька спрямованість спеціальності, що потребує поглибленого вивчення й отримання додаткових спеціальних знань і навичок.</p> <p>Приклади:</p> <p>професія «Лікар» - фах «Хірургія» – спеціалізація «Судинна Хірургія»</p> <p>професія «Учитель» - фах «Середня освіта (Англійська мова і література)» - спеціалізація «Середня освіта (Англійська мова, німецька/французька мови та літератури, зарубіжна література)»»</p> <p>професія «Журналіст» - фах «Веб-Журналістика» - спеціалізація «Реклама і PR»</p>
<p>Місце спеціальності «Середня освіта (англійська мова і література)» серед інших предметних спеціальностей</p>	<p>За наказом Міністерства освіти й науки України підготовка педагогічних кадрів (за спеціальністю 014 «Середня освіта») відбувається за наступними предметними спеціальностями:</p> <p>014.01 – Середня освіта (Українська мова і література)</p> <p>014.02 – Середня освіта (Мова і література (із зазначенням мови))</p> <p>014.03 – Середня освіта (Історія)</p> <p>014.04 – Середня освіта (Математика)</p> <p>014.05 – Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)</p> <p>014.06 – Середня освіта (Хімія)</p> <p>014.07 – Середня освіта (Фізика)</p> <p>014.08 – Середня освіта (Інформатика)</p> <p>014.09 – Середня освіта (Трудове навчання та технології) та ін. [8]</p>
<p>Галузева структура спеціальності «Середня освіта</p>	<p>Спеціальність Середня освіта (Англійська мова і література) передбачає оволодіння щонайменше трьома професійними галузями – освітньою,</p>

<p>(англійська мова і література)»</p> <p>(УЗАГАЛЬНЕНА ФОРМУЛА СПЕЦІАЛЬНОСТІ)</p>	<p>лінгвістичною, літературознавчою. Таким чином, підготовка відбувається щонайменше за трьома циклами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) психолого-педагогічного й методичного; 2) мовознавчого; 3) літературознавчого. <p>Окрім того, професійна підготовка містить засвоєння основ дисциплін за універсальними циклами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) гуманітарним та соціально-економічним (Історія України, Філософія, Історія української культури тощо); 2) природничо-науковим (Безпека життєдіяльності Основи теоретичних вимірювань та моніторинг якості освіти тощо).
--	---

Тема 2.

Поняття про освітню професійну програму підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю

Тема 2. Поняття про освітню професійну програму підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю	
Питання	Зміст теми
Поняття про ОПП	<p>Освітня професійна програма (ОПП) – це розроблений освітньою установою на основі Державного стандарту вищої освіти документ, що визначає зміст освітнього процесу за означеною спеціальністю.</p>
Структурні елементи ОПП	<p>- профіль освітньої програми (назва освітньої кваліфікації, професійної кваліфікації, галузі знань, повна офіційна назва спеціальності, тип диплома, кількість кредитів, тривалість навчання, умови</p>

	<p>перезарахування кредити ЄКТС з попередньої освітньої програми, мову навчання, інтернет-розташування ОПП на сайті університету тощо);</p> <ul style="list-style-type: none"> - мета ОПП; - методи, методики та технології навчання за ОПП; - можливості працевлаштування після навчання за ОПП та подальшого навчання на вищому рівні за Національною рамкою кваліфікацій; - принципи викладання й оцінювання; - перелік програмних компетентностей та програмні результати навчання, які має засвідчити здобувач після навчання за ОПП; - кадрове, матеріально-технічне, інформаційне забезпечення ОПП; - можливість забезпечення академічної мобільності – навчання в іншому навчальному закладі України або закордоном; - перелік навчальних дисциплін, курсових проєктів, практик, кваліфікаційних робіт, визначення структурно-логічного зв'язку між ними та форми атестації. [5]
<p>Доцільність знання ОПП</p>	<p>Здобувач вищої освіти отримує уявлення про повний цикл навчання, освітні компоненти, результати навчання, умови й терміни отримання освітнього ступеню, своє місце в системі трудових відносин.</p>
<p>Залучення здобувачів у розробку ОПП</p>	<p>Як заінтересовані сторони здобувачі вищої освіти на регулярній основі залучені до процесу удосконалення якості ОПП, маючи право вносити пропозиції щодо змісту ОПП під час опитування за анонімними анкетами.</p>

Розташування ОПП на сайті університету	Сфери діяльності – Освітня – Освітні програми – Факультет іноземних мов – кафедра германської філології та методики викладання іноземних мов – Освітньо-професійна програма Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Мова і література (англійська))». Ступінь вищої освіти перший (бакалаврський). [Осв. програма]
--	--

Завдання

1. Теоретичні питання.

- 1) Розведіть поняття «фах», «спеціальність», «спеціалізація» і наведіть приклади.
- 2) За якими предметними спеціальностями відбувається підготовка педагогічних кадрів в Україні?
- 3) У чому полягає галузева структура спеціальності «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))»?
- 4) Що таке Освітня професійна програма (ОПП) і які її структурні елементи?
- 5) Для чого здобувачеві рекомендується ознайомитися з ОПП за обраною спеціальністю?
- 6) Як залучаються здобувачі у процес удосконалення ОПП?
- 7) Де здобувачі можуть ознайомитися зі змістом ОПП?

2. Практичні завдання.

- 1) Уважно ознайомтеся з освітньо-професійною програмою «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))» [5] і дайте відповіді на наступні запитання:
 - а) Які вимоги сучасного суспільства щодо вашої майбутньої професійної діяльності відображає ОПП?
 - б) Чи здатна ОПП забезпечити вашу успішну професійну діяльність? Чому?
 - с) Які посади можуть обіймати фахівці, які здобули освіту за ОПП «Середня освіта (Мова і література (англійська))»?

- d) Як ви розумієте мету освітньої програми? Як вона співвідноситься з набором навчальних дисциплін, передбачених для обов'язкового вивчення?
- e) Наскільки задоволені ви набором навчальних дисциплін? Чи всі вони, на вашу думку, необхідні для фахового й особистісного зростання? Яких дисциплін не вистачає?
- f) Які вибіркові дисципліни ви б додали до ОПП? Сформууйте вибірковий блок дисциплін, який ви би запропонували здобувачам, якби були розробником програми (для ґрунтовнішої картини ознайомтеся з переліком вибірових дисциплін, запропонованих різними університетами за спеціальністю «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська)»).
- g) Як ви розумієте інтегральну компетентність та загальні компетентності, передбачені ОПП? Оцініть запропоновані компетентності, співставляючи їх з так званими софт скілз, гнучкими навичками, які вважаються пріоритетними на сучасному ринку праці.
- h) Розгляньте спеціальні (фахові) компетентності; згрупуйте їх відповідно до галузей спеціальності, наприклад, *методична галузь* – СК 01, 02, ...
- i) Ознайомтеся з програмними результатами навчання (ПРН), оберіть один на ваш розсуд і прокоментуйте його доцільність у системі підготовки учителя англійської мови і літератури, *наприклад,*
ПРН 05. Обирати та використовувати необхідний методичний інструментарій лінгвістичного аналізу – спрямований на інтеграцію знань з мовознавчих дисциплін, розвиток мовного чуття й уваги до деталей, формування вміння глибинних смислів тексту, збагачення емоційної й духовної сфери майбутнього вчителя. Отже, означені в ПРН 05 уміння є особливо важливими для вчителя-словесника з точки зору його особистісного розвитку та професійного становлення.
- j) Чи враховуються в ОПП вимоги нової української школи? Обґрунтуйте відповідь.

к) Чому, на ваш погляд, приділяється стільки уваги укладанню, аналізу, обговоренню й удосконаленню освітньо-професійної програми?

2) Напишіть есе за темою «Що б я змінив в освітньо-професійній програмі?»
(250 слів)

Змістовий модуль 2.

ЗМІСТ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА.

Тема 3. Педагогічна складова спеціальності

«014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))»

Цілі:

- мати поняття про історію становлення професії вчителя іноземних мов; уміти назвати іноземні мови, що вивчалися протягом розвитку людства, та хто, для чого і як навчав цим мовам;
- отримати загальне уявлення про основні методів навчання іноземних мов і їхній історичний шлях; уміти пояснити, чим викликані зміни в вимогах до методів;
- знати вимоги, що висуваються до сучасного вчителя іноземних мов; розуміти та вміти проілюструвати на прикладі функції, що має виконувати вчитель англійської мови і літератури після професійної підготовки; уміти пояснити сутність понять «професіограма», «професійна компетентність учителя англійської мови і літератури», знати їхні компоненти.

Конспект:

Тема 3. Педагогічна складова спеціальності «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))»	
Питання	Зміст теми
Виникнення й становлення професії вчителя іноземної мови	<p>1) Давньоримський (та давньоєгипетський) період (8 ст. до н.е – 5 ст. н.е.): вивчення грецької</p> <ul style="list-style-type: none">• навчання у граматичних школах (школах підвищеного рівня) під керівництвом звільнених з рабства греків, які навчали грецької поряд з латиною;• вивчення грецької для підтримання торгівельних і культурних відносин між державами; для читання праць античних учених; для посилення кастового розподілу суспільства. <p>2) Період Середньовіччя (5-14 ст) : навчання латиною</p> <ul style="list-style-type: none">• навчання у церковних школах монахами та випускниками університетів;• латина використовується як мова навчання. <p>3) Період епохи Відродження (15-17 вст.): вивчення латини та давньогрецької</p> <ul style="list-style-type: none">• навчання під керівництвом священників, професійних і непрофесійних викладачів, самонавчання;• іноземні мови використовується для міжнародної комунікації, наукового спілкування, освіти, розвитку розуму; богослужіння й пізнання божої істини. <p>4) Період Просвітництва – 18-19 ст. – вивчення французької lingua franca у той час), німецької (як мови країни, чия промисловість на той час розвивалася</p>

	<p>швидкими темпами), англійської (як мови великої колоніальної держави – Великобританії)</p> <ul style="list-style-type: none"> • (1) навчання дома під керівництвом гувернерів; (2) після освітньої реформи 1864 р. – в межах приватних навчальних закладів – училищ, гімназій (класичних – латина, грецька, реальних – сучасні іноземні мови); • для установлення політичних, економічних, наукових, культурних зав'язків із сусідніми державами. <p>5) 20 – 21 ст. – Новий етап – вивчення англійської (як мови країни (США), вплив якої зміцнів та поширився), китайської (із економічним і політичним посиленням держави)</p> <ul style="list-style-type: none"> • навчання в групах середніх і вищих навчальних закладів під керівництвом професійних викладачів, носіїв мови, з репетиторами, на стажуваннях, під час обміну студентами тощо; • для використання у сферах науки, техніки, інформаційно-розважальної сфери, сфери культури й освіти, економіки тощо.
<p>Історичний шлях розвитку основних методів навчання іноземних мов</p>	<p>1) Давньоримський / давньоєгипетський період – прямий метод (засвоєння іноземної мови шляхом імітації, запам'ятовування готових мовленнєвих зразків шляхом багаторазового повторення з метою розвинути навички говоріння й читання простих текстів).</p> <p>2) Середньовіччя – граматико-перекладний метод (пріоритетним є вивчення граматики й дослівний</p>

	<p>переклад; ігнорування фонетики; безсистемність у вивченні лексики; механічне заучування).</p> <p>3) Відродження – граматико-перекладний метод.</p> <p>4) Просвітництво – (1) текстуально-перекладний метод (18 ст.) (опрацювання вимови, граматики й лексики на основі автентичних художніх творів; використання зворотніх перекладів); (2) прямий метод, або «метод гувернантки» (19 ст.) (вивчення іноземної мови під час повсякденного спілкування з носіями мови – гувернерами або гувернантками – дітьми із заможних сімей).</p> <p>5) Новий етап – комунікативний метод (спрямування навчального процесу на максимальне відтворення реальної комунікації).</p>
<p>Вимоги до сучасного вчителя іноземних мов</p>	<p>1) Зовнішні показники (стиль одягу, зовнішність, культура поведінки й невербальних засобів спілкування тощо)</p> <p>2) Внутрішній світ (характер, вроджені здібності, інтереси, життєвий досвід, цінності, переконання тощо)</p> <p>3) Кваліфікація (професійні знання, уміння, навички, досвід тощо)</p>
<p>Функції вчителя англійської мови і літератури</p>	<p>1) інформаційна (трансляція вчителем інформації: наукових, світоглядних та морально-етичних знань учням через навчання мови і іноземної літератури)</p> <p>2) виховна (виховання поваги до культури, мова якої вивчається, духу інтернаціоналізму; потреби в самоосвіті, допитливості тощо);</p> <p>3) розвивальна (розвиток індивідуальних здібностей до іноземної мови і нахилів учнів; розвиток</p>

	<p>логічного й критичного мислення та удосконалення здатності до всіх розумових операцій (аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, тощо);</p> <p>4) гностична (постійне дослідження пізнавальної, духовної, мотиваційної сфери учнів, їхніх здібностей і обдарованостей; індивідуальних рис характеру й емоційних станів);</p> <p>5) конструктивно-плануюча (моделювання навчального процесу; планування, реалізація, оцінювання й корекція навчальної ситуації й комунікації тощо);</p> <p>6) організаторська (організація комфортного психологічного клімату, міжособистісних відносин);</p> <p>7) оцінна (здатність постійно співставляти цілі й результати навчання, оцінюючи вихідні й прикінцеві рівні іншомовних субкомпетенцій учнів, коректувати освітню діяльність відповідно до отриманих результатів)</p> <p>8) комунікативна (здатність учителя впливати на учнів на особистісному рівні шляхом встановлення доброзичливих і дружніх взаємовідносин, набуття авторитету серед учнів через власну морально-естетичну досконалість й високий рівень освіченості)</p>
<p>Професіограма вчителя англійської мови і літератури</p>	<p>Професіограма – це повний опис змісту професії, карта структури професійної праці, а також вимог перед професіоналом</p>

ПРОФЕСІОГРАМА ВЧИТЕЛЯ ІМ	
Професійний	
предметний	педагогічний
<p>- іншомовна комунікативна компетенція</p> <ul style="list-style-type: none"> - мовна (лінгвістична) - мовленнєва (прагматична, стратегічна, дискурсивна) - соціолінгвістична <p>- лінгвістичні здібності</p> <ul style="list-style-type: none"> - здібності до вивчення іноземних мов (language aptitude) 	<p>- методичні й психологічні знання</p> <ul style="list-style-type: none"> - мотиваційні, - планувальні, - організаційні, - прогностичні, - контрольні-оцінні, - знання психології шкільного віку <p>- педагогічне покликання</p> <ul style="list-style-type: none"> схильність до роботи з дітьми, позитивне емоційне ставлення до дітей і батьків, інтерес до професії, вміння пояснювати
Особистісний	
<p>- комунікативні здібності</p> <ul style="list-style-type: none"> - встановлювати взаємовідносини, - створювати сприятливий мікроклімат, - ораторські здібності <p>- культура поведінки й спілкування</p> <ul style="list-style-type: none"> внутрішня культура усне та писемне мовлення <p>- саморозвиток</p> <ul style="list-style-type: none"> - широка ерудиція <p>- психологічні здібності</p>	
<p>Сутність поняття й структура професійної компетентності вчителя англійської мови і літератури</p>	<p>ПКВАМЛ – інтегративна професійно-особистісна якість педагога, що формується в результаті його професійної підготовки і діяльності, характеризує його професіоналізм і готовність до ефективного вирішення освітніх завдань.</p> <p style="text-align: center;">Структура ПКВАМЛ:</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph TD A[ПКВАМЛ] --- B[Іншомовна комунікативна компетентність] A --- C[Психолого-методична компетентність] A --- D[Загальнокультурна компетентність] A --- E[Самоуправлінська компетентність] </pre> </div>

Завдання

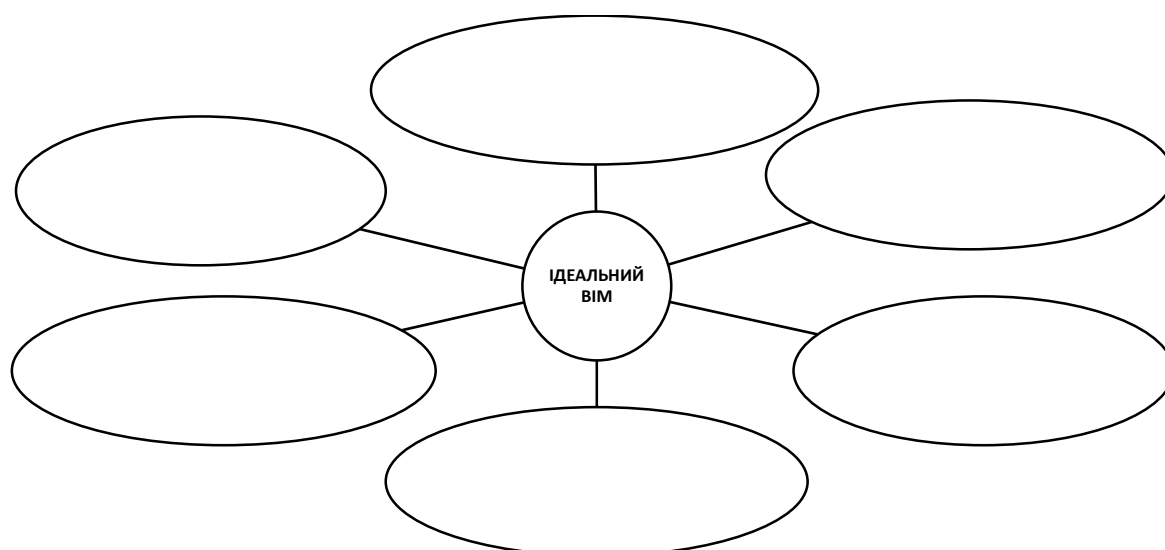
1. Теоретичні питання.

- 1) Як відбувалося становлення професії вчителя іноземної мови з Давньоримського періоду до сьогодення?
- 2) Як видозмінювалися методи навчання іноземних мов упродовж історії розвитку людства?
- 3) Які функції має виконувати вчитель іноземної мови і літератури? Проаналізуйте наявність відповідних умінь і навичок у вашого шкільного вчителя іноземних мов.
- 4) Що таке «професіограма», і які компоненти охоплює професіограма вчителя іноземних мов?
- 5) Що таке професійна компетентність учителя англійської мови і літератури? Яка структура професійної компетентності вчителя англійської мови і літератури?

2. Практичні завдання.

- 1) Законспекуйте статтю О. Мисечко «Становлення професійної підготовки вчителя іноземної мови в Україні як системи» [4], та дайте відповіді на запитання:
 - а) Коли і де в Україні почалася підготовка учителів іноземних мов? Як у цей період формувалися педагогічні навички? Чим відрізнялася відповідна професійна підготовка в Київському університеті та на Київських вищих жіночих курсах?
 - б) Коли і де в Україні виникли інститути народної освіти? Як змінилася підготовка вчителів іноземних мов? Якою була група предметів фахової підготовки в ІНО? Порівняйте її з предметами за вашою ОПП.
 - с) Чому поступово підготовка вчителів іноземних мов в ІНО було призупинено? Що замінило інститути? Чим дана установа відрізнялася від ІНО?

- d) Що в 1920х спричинило зростання інтересу до вивчення іноземних мов і призвело до потреби в викладачах іноземних мов? Як це позначилося на функціонуванні Іно та державних курсах чужоземних мов?
- e) З чого складалася мережа лінгвістичної освіти України в 1930х роках? Прокоментуйте відмінності між провідними установами. Чим вони всі відрізняються від сучасної програми підготовки вчителів іноземних мов в вузі, де ви навчаєтеся?
- f) Коли вперше на урядовому рівні було висунуто вимогу забезпечення знання хоча б однієї іноземної мови кожним випускником середньої школи? Як це вплинуло на становлення професії вчителя іноземної мови?
- g) Коли і як з'явився Одеський педагогічний інститут іноземних мов? Які вдосконалення навчальної програми відмічає автор? Чи була підготовка в ньому якісною? Чому, Чому ні?
- h) Як змінився підхід до навчання іноземних мов після другої світової війни?
- i) Коли професійна підготовка учителів іноземних мов в Україні набула ознак самостійної системи?
- 2) Які методи навчання іноземних мов використовували ваші вчителі на уроках англійської мови? Наведіть приклад та оцініть їхню ефективність.
- 3) Яким має бути ідеальний вчитель іноземної мови? Опрацюйте питання, використовуючи різноманітні інтернет-статті. Заповніть діаграму.

2) Перегляньте декілька уривків з художніх фільмів, що містять сцени уроків з англійської мови. Поміркуйте, чи можна назвати вчителя ідеальним? Чому?

a) «Гостя з майбутнього», Режим доступу:

<https://www.youtube.com/watch?v=3EntQHrvkRA> (0.36) (1984)

b) «Баламут», Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=RD-yHI2K0QE> (53.00) (1978)

c) «Зірки на землі», Режим доступу:

<https://humandevlopmentandlearningtheories.wordpress.com/2016/12/07/61/>

d) «Письменники свободи», Режим доступу: [“Письменники свободи”](https://www.youtube.com/watch?v=eYYfmUmPqI)

[\(“Freedom Writers”, 2006\) https://www.youtube.com/watch?v=eYYfmUmPqI](https://www.youtube.com/watch?v=eYYfmUmPqI)

[mUmPqI](https://www.youtube.com/watch?v=eYYfmUmPqI)

3) Пригадайте, якими були ваші вчителі англійської мови. Який був найкращий? А найгірший? Кому з них ви хотіли б подякувати й за що?

4) Як, на вашу думку, має виглядати учитель іноземних мов? (а) Оберіть фотографію вчителя, якому ви б довірили свою дитину; (б) до якого ви б самі пішли залюбки.

a

b

c

d

e

f

Чи згодні ви, що вчитель англійської може й має суттєво відрізнятися від, скажімо, учителя української?

5) У чому це виражається освіченість і досвід учителя англійської мови?

Підкресліть пункти, які, на ваш погляд, найбільше відповідають даному критерію:

- багато перепробуваних методик;
- багато посібників, підручників;
- декілька способів пояснення однієї й тої ж тем;
- багато місць роботи;
- багато сертифікатів: з курсів, іспитів, конференцій;
- багато дипломів вищої освіти;
- багаторічний стаж роботи;
- розгалужена професійна сторінка в соціальній мережі.

б) Чому ви обрали дану спеціальність? Підкресліть те, що відображає ваші мотиви:

- a) за сімейною традицією
- b) за порадою батьків
- c) через бажання стати вчителем
- d) через бажання вивчити англійську мову
- e) через бажання отримувати пристойну заробітну плату в майбутньому
- f) через відсутність інших варіантів вибору
- g) інше.

7) На наш факультет приходять не тільки заради вчительської справи, а й через англійську. Сьогодні англійська мова є міжнародною, на це є багато причин. Поміркуйте й заповніть таблицю нижче.

Причини глобалізації англійської мови

історична	лінгвістична	науково-технічна	соціально-економічна	культурна

7) Роздивіться діаграму та визначте користь вивчення іноземної мови, коментуючи кожен з представлених аспектів. (Використовуйте додаткові інформаційні джерела для отримання ґрунтовнішої інформації).

8) Як впливає процес викладання іноземної мови на рівень володіння іноземною мовою? на розвиток особистості? Поміркуйте над наступними питаннями:

- підвищення якості розуміння й засвоєння матеріалу під час підготовки до викладання та пояснення його іншим;

- зростання інтересу до учіння в результаті усвідомлення складності процесу здобуття й опрацювання знань;
- збагачення світогляду під час вивчення суміжних галузей знань, пов'язаних з темою;
- удосконалення комунікативних навичок у процесі реалізації навчальних завдань тощо.

9) Проілюструйте, як реалізуються функції вчителя іноземної мови і літератури на уроці, взявши за приклад будь-яку програмну тему, наприклад:

Тема	Функції	Реалізація
«Health and illnesses»	інформаційна	<ul style="list-style-type: none"> - учитель знайомить учнів з новою лексикою англійською мовою, демонструє фонетичні, стилістичні, синтаксичні особливості її функціонування; - учитель знайомить з новими поняттями (наприклад, види здоров'я, види хвороб, види традиційної/нетрадиційної медицини, правові аспекти охорони здоров'я, цифрові технології в охороні здоров'я тощо)
	виховна	<ul style="list-style-type: none"> - під час вивчення певної теми учитель виховує в учнів потребу в здоровому способі життя; в самоосвіті в галузі охорони здоров'я; етичного ставлення до особливих учнів в умовах інклюзивного навчання тощо
	розвивальна	<ul style="list-style-type: none"> - учитель розвиває в учнів пам'ять (під час заучування нових слів), мовленнєві навички (під час виконання різних комунікативних завдань іноземною мовою, наприклад, «What diseases do you worry about getting in your old age?»); критичного мислення та розумових процесів (під час оцінювання ситуацій,

		наприклад, обговорення теми «Do you think scientists will eradicate all diseases one day?» тощо
	гностична	- учитель має відомості щодо стану здоров'я учнів, головних хвороб дітей, які можуть вплинути на їхнє фізичне й емоційне почуття під час уроку; деяких нюансів їхнього приватного життя, які можуть стати причиною появи гострих емоційних переживань під час вивчення певних тем тощо.
	конструктивно-плануюча	- учитель створює й реалізовує обговорення кейсу за темою «School bullying: what can you do to prevent it?» : складає завдання для груп (провести опитування, пригадати випадок, знайти уривки з фільму, створити психологічний портрет булера тощо), створює інформаційний банк кейсу (підбирає психологічні статті, документальні фільми), створює приклад анкет, складає мовний банк за темою та критерії оцінювання.
	організаторська	- під час опрацювання теми «Мистецтво» учитель дає слабким учням завдання представити свої малюнки / зіграти на гітарі улюблену пісню англійською / змонтувати відео – усе, що компенсує його недостатній рівень розвитку іншомовної комунікативної навички тощо
	оцінювальна	- учитель має авторську методику перевірки й оцінювання писемного мовлення учнів, створює дидактичний арсенал позначок

		для оцінювання, веде писемний діалог у зошиті тощо
	комунікативна	- під час вивчення теми «Зовнішність» учитель уважно вислуховує позиції учнів щодо шляхів самовираження особистості, приймає або ставить під сумнів думку кожного (включаючи себе), ілюструє власним прикладом та прикладами з життя й мистецтва естетичний образ людини, тощо.
	інше	...

Доведіть, як означені функції здатні зробити випускника конкурентоспроможним на сучасному ринку праці, який може обіймати різні посади навіть у малоспоріднених галузях.

10) Проведіть аналіз наукової літератури щодо того, як науковці трактують поняття «професійна компетентність учителя іноземної мови (і літератури)» та які, на їхню думку, компоненти має дана компетентність. Заповніть таблицю, подану нижче. Оберіть найбільш вдалий варіант та обґрунтуйте його.

N	Науковець	Сутність поняття	Компоненти
1			
2			
3			
...			
n			

11) Чи впливають лінгвістичні здібності (здібності до вивчення іноземних мов) / або їхня відсутність на рівень професійної компетентності учителя іноземної мови (і літератури)?

Підготуйте реферат за темою «Тести на визначення здібностей до вивчення іноземних мов» та продемонструйте типи завдань, які зазвичай містяться в таких тестах. Апробуйте їх на товаришах.

12) У міні-групах з 4 осіб обговоріть питання «Шляхи роботи з особами, що мають різні здібності до вивчення іноземних мов». Запишіть шляхи вирішення проблеми й оберіть доповідача, який ознайомить всіх присутніх з основними напрямками.

13) Прокоментуйте вислів «На перший погляд здається, що найбільший зиск [під час навчання] отримує учень. Але це не так. Як учень я пережив безцінний досвід своїх наставників, але навіть не підозрював, що самому бути наставником – це не тільки віддавати досвід і знання. Існує ще й неочевидна річ: бути наставником значить багато отримувати. Коли до тебе приходять учні, вони збагачують тебе не менше, ніж ти їх, ти стаєш іншим і навіть можеш побачити нове ... через них. Бути вчителем-наставником – це те, що змінює тебе самого, дає можливість заново прожити власний досвід, заново зібрати його в полі інших людей.» (І. Рибаків)

14) Завдання-кейс. Ви вирішили поступати в Університет Ушинського на здобуття ОС «Бакалавр» зі спеціальності «Середня освіта. Мова і зарубіжна література (англійська)», а ваша подруга / друг – зі спеціальності «Філологія. Германські мови ті література (переклад включно), перша англійська)». Підготуйте промову, переконуючу її/його змінити задум та поступати разом з вами. Підготуйте слайди з потрібними даними для більшої переконливості.

Скористайтеся наступними опорними питаннями:

- покращення розуміння й засвоєння матеріалу під час підготовки до пояснення його іншим;
- зростання інтересу до учіння в результаті навчання інших;
- збагачення знань під час вивчення різних тем;
- удосконалення загальних та іншомовних комунікативних навичок у процесі навчання;
- інше.

3. Напишіть есе за темою «Ідеальний учитель англійської мови і літератури: мрія чи реальність?» (250 слів)

Змістовий модуль 2.

ЗМІСТ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА.

Тема 4. Мовна складова спеціальності «Середня освіта (англійська мова і література)»

Цілі:

- уміти пояснити, що входить у структуру мовної складової професійної компетентності майбутнього учителя іноземної мови і літератури;
- уміти пояснити роль мови як інструменту інтеграції особистості до лінгвокультурного співтовариства;
- знати сутність понять «національна мовна картина світу», «мовна свідомість», «міжмовна комунікація», «діалог культур», «полікультурна компетентність»;
- знати особливості національної мовної картини англійця й українця, уміти продемонструвати основні риси відповідними мовними одиницями;
- розуміти поняття мовної особистості та вторинної мовної особистості учителя та уміти проаналізувати шляхи їх формування;
- уміти назвати принципи розвитку вторинної мовної особистості майбутнього вчителя іноземних мов;
- пояснити роль мови в міжкультурній комунікації, охарактеризувати моделі міжкультурної взаємодії;

- розуміти важливість саморозвитку мовної культури і мовного смаку; необхідність мовного вдосконалення й опору мовному безкультур'ю;

Конспект:

Тема 4. Мовна складова спеціальності «Середня освіта (англійська мова і література)»	
Питання	Зміст теми
Структура мовної складової ВАМЛ	<ul style="list-style-type: none"> - рідномовна комунікативна компетентність - іншомовна комунікативна компетентність, що зумовлюється потребами основних функцій дидактичного дискурсу вчителя-словесника – нормалізуючої, іммерсивної, афективної тощо.
Іноземна мова як механізм перенесення в інший світогляд	Згідно з Б. Уорфом, «світ постає перед нами в якості калейдоскопічного потоку вражень, які повинні бути організовані нашим розумом, а значить, насамперед, лінгвістичної системою нашого розуму ...» Світогляд "будується на основі мовних навичок групи ... Ми бачимо, чуємо, відчуваємо і мислимо так, а не інакше, головним чином тому, що мовні навички нашого суспільства зумовлюють вибір інтерпретацій». [15]
Поняття про національну мовну картину світу	<div style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;">Національна мовна картина світу – це національний спосіб сприйняття дійсності, закарбоване в засобах її мови. Світ національного</p>

	<p>світосприйняття найпоказовіше відображається в концептах – одиницях національної культурної інформації (наприклад, концептах «родина», «дружба», «жінка», «природа»); фразеологізмах («Хто на батька і матір зважає, тому пошана своїх дітей дістанеться», «Рабів до раю не пускають»), системі трактування чисел (13, 6, 7) тощо.</p> <p>Національна мовна картина світу визначається національними когнітивними стереотипами, наприклад, «багатий – значить розумний» (ам.) і «хто багатий, той і рогатий» (укр.).</p>
<p>Мовна картина англійця</p>	<p>Провідні риси англійців:</p> <ul style="list-style-type: none"> - замкненість, стриманість (Tattler is worse than a thief); - педантичність, ввічливість (Punctuality is the politeness of kings); - консерватизм (I would not do it for all the tea in China); - схильність до порядку (Catch the bear before you sell his skin); - повага до власності, приватності (Friends are thieves of time); - гордість (Better die standing than live kneeling); - дисциплінованість (Early to bed and early to rise makes a man healthy, wealthy and wise); - войовничість (He that makes a good war, makes a good peace); - витривалість (It's better to be safe than sorry); - законослухняність (Confession is the first step to repentance);

	<ul style="list-style-type: none"> - прив'язаність до дому (There is no place like home); - визнання у суспільстві (A good name is better than riches); - працьовитість (He who would search for pearls must dive for them) <p>Національна мовна картина світу англійців простежується також в таких особливостях мови:</p> <ul style="list-style-type: none"> - граматика (фіксований порядок мов, наявність підмета та дієслова тощо); - стилістика (наявність кліше мовного етикету)
<p>Мовна картина українця</p>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 10px; width: fit-content;"> <p>Гарна, як у лузі калина</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 10px; width: fit-content; margin-left: auto;"> <p>Look like million dollars</p> </div> <p>Провідні риси українців:</p> <ul style="list-style-type: none"> - гостинність (Принеси, Боже, здалека родину, то ми і в будень зробимо неділю) - глибокий емоційний зв'язок з краєм (Природа, час і терпеливість — це найкращі лікарі) - інтроверсивність, глибинна емоційність (Сором людям показатися на очі); - оптимізм (Журба здоров'я відбирає, до гробу попихає) - волелюбність (Краще на волі на вітці, чим у неволі в золотій клітці) - розвинута уява (Байдуже ракові, в якому його горщику зварять) - турбота про родину (Дерево тримається корінням, а людина сім'єю)

	<ul style="list-style-type: none"> - індивідуалізм (Незвані гості їдять кісті) <p>Народнопоетична символіка: зоря, місяць, соловейко, зозуля, кінь, верба, калина.</p>
<p>Поняття мовної особистості учителя та шляхи її формування</p>	<p>Пріоритетним завданням підготовки вчителя іноземної мови і літератури є розвиток його мовної особистості.</p> <p>Мовна особистість – особистість носія мови, який має ґрунтовні лінгвістичні знання, успішно здійснює мовленнєву діяльність; дбає про мову і сприяє її розвитку, демонструючи мовну культуру і смак.</p> <p>Шляхи розвитку мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови:</p> <ul style="list-style-type: none"> - соціалізація студента в результаті включення його в повноцінні соціальні відношення зі всіма суб'єктами освітнього процесі; - активна мовленнєва діяльність відповідно до норм і еталонів рідномовної культури; - удосконалення рівня володіння рідною мовою за рахунок підвищення мовного, соціокультурного, стратегічного, дискурсивного компонентів засобами освітніх дисциплін; - розвиток рідномовної соціокультурної компетентності майбутнього вчителя, виховання мовної свідомості; - підвищення мотивації та потреби в самостійному безперервному самовдосконаленні власної мовної особистості тощо.

<p>Поняття мовної свідомості</p>	<p>Мовна свідомість – психолінгвістичне утворення, яке охоплює знання мови, уявлення про неї як про націєформуючий феномен; шанобливе ставлення до неї; прагнення до роздумів про мовні явища; потребу в охороні мови та бажання мовного самовдосконалення.</p>
<p>Сутність і структура вторинної мовної особистості майбутнього вчителя іноземних мов і шляхи її розвитку</p>	<p>Формування вторинної мовної особистості передбачає оволодіння іноземною мовою не лише на рівні знань мовних одиниць й вміння застосовувати ці знання під час комунікації, але й здатності заглиблюватися й розуміти мовну картину світу її носіїв (шляхом перенесення знань про культурні норми, цінності, історичні, психологічні, соціальні особливості в процес спілкування), що забезпечує успішне спілкування мовних особистостей, які належать до різних культур, або діалог культур.</p> <p>Для розвитку вторинної мовної особистості того, хто навчається, треба:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розвивати іншомовні комунікативні уміння та навички, використовуючи вербальні та невербальні засоби спілкування відповідно до комунікативної ситуації та стилю (мовленнєва, стратегічна, дискурсивна компетенції); - формувати знання про мову, її розвиток, будову, розвивати навички лінгвістичного спостереження й аналізу мовних явищ різних рівнів (лінгвістична компетенція); - формувати знання про соціокультурний та історико-культурний портрет країни, мова якої вивчається, уміння використовувати ці знання в іншомовній

комунікативній діяльності (лінгвокультурна компетенція);

- формувати знання про культурну спадщину країни, мова якої вивчається; виховувати поважливе ставлення до неї; виховувати прагнення культурного взаємообміну й взаємозбагачення тощо (соціокультурна, полікультурна компетенції).

Формування вторинної культурно-мовної особистості має відбуватися з дотриманням **наступних принципів:**

1. **Урахування принципу комунікативності,** що передбачає побудову процесу навчання іноземної мови як моделі процесу реальної комунікації (за Ю.І.Пасовим). Для цього створюється потреба в використанні іноземної мови для вираження власної думки або позиції шляхом створення певних умов: усунення психологічних та когнітивних бар'єрів на уроках, підготовка особистісно значущих тем для вивчення, використання інтерактивних методів навчання (мозковий штурм у малих групах, робота в співпраці, виконання проектів у мікрогрупі, дискусії, драматизації, імітаційно-рольові ігри, гейміфікація тощо).

2. **Орієнтація на діалог культур як форму міжкультурної комунікації** – здійснення навчальної діяльності у контексті рівноцінності всіх мов (повага та толерантне ставлення до історії, культури мови, що вивчається), тобто, розвитку полікультурної картини світу учнів.

Полікультурна картина світу – сукупність ідей про культурне й мовне розмаїття світу, толерантного

ставлення до його проявів та прагнення до культурної взаємодії й взаємозбагачення.

3. Ситуативно-тематична організація матеріалу – кожна частина навчального матеріалу повинна мати "стрижень", навколо якого він організується (таким "стрижнем", наприклад, може бути діалогічна єдність, ситуація, тема тощо).

4. Використання прецедентних феноменів культури – феноменів, значущих для історії народу, добре відомих усьому національному співтовариству, наприклад,

- прецедентне висловлювання ("all men are created equal" – вислів Т. Джефферсона).

- прецедентне ім'я – власна назва, широко відома носіям мови і яка (Гаррі Поттер)

- прецедентна ситуація. Наприклад, Дж. Буш у своїй промові, присвяченій війні в Іраку. сказав: «Так, Америка увірвалася, як ураган *«Катріна»...*»

5. Повна інтеграція – об'єднання в одному курсі досягнень й змісту з різних галузей науки й життя, що дає змогу залучити потрібні відомості із суміжних предметів, сприяє ситуативно-тематичній організації змісту матеріалу, робить навчання особистісно значущим.

6. Взаємопов'язане навчання різних видів мовленнєвої діяльності: навчання іноземної мови має за своїми характеристиками бути максимально наближеним до ситуацій реального спілкування, тому кінцевим результатом мають бути не сформовані розрізнені уміння аудіювання, говоріння, читання і письма, а рівень комунікативної компетенції, що їх інтегрує.

<p>Мова міжкультурна комунікація</p>	<p>та</p> <p>Міжкультурна комунікація – взаємообмін інформацією, знаннями, думками, емоціями між представниками різних культур</p> <p>Моделі міжкультурної взаємодії:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) геттоїзація 2) асиміляція 3) культурний обмін і взаємодія (діалог культур) тощо. <p>Іноземна мова є інструментом полікультурного розвитку особистості, забезпечуючи її інтеграцію до іншомовної співтовариства.</p>
--------------------------------------	--

Завдання

1. Теоретичні питання.

- 1) Що входить у структуру мовної складової професійної компетентності майбутнього учителя іноземної мови і літератури?
- 2) Яку роль виконує мова в процесі інтеграції особистості до лінгвокультурного співтовариства?
- 3) Дайте визначення понять «національна мовна картина світу», «мовна свідомість», «міжмовна комунікація», «діалог культур», «полікультурна компетентність».
- 4) Які особливості національної мовної картини англійця й українця? Доведіть це відповідними мовними одиницями.
- 5) Що означають терміни «мовна особистість» та «вторинна мовна особистість» учителя?
- 6) Назвіть принципи розвитку вторинної мовної особистості майбутнього вчителя іноземних мов.
- 7) Яку роль відіграє мова в міжкультурній комунікації?
- 8) Що таке міжкультурна комунікація, і які існують моделі міжкультурної взаємодії?

9) Що таке «мовна культура», «мовний смак»? Чим, на ваш погляд, відрізняється процес розвитку мовної культури та смаку від процесу їхнього саморозвитку? Що, на вашу думку, ефективніше і чому?

10) Що передбачає принцип опору мовному безкультур'ю? Чи треба переносити даний принцип на вторинну мовну особистість, під час вивчення іноземної мови, уникаючи, наприклад, лайливої лексики іноземною мовою?

2. Практичні завдання.

1) Прочитайте текст і проаналізуйте функції дидактичного дискурсу вчителя-словесника, описані автором.

“...Teacher’s speech starts to serve a different role. Teachers now is not only knowledge-makers aiming their activity at generating, transmission, transformation of knowledge and putting it into the hands of students. [...]

A foreign language didactic discourse serves as a model for imitating and standardization of speech conduct. A foreign language in a foreign language teacher’s speech acts simultaneously as an object, subject and means of teaching students. [...] Therefore, teacher’s language is a primary learning environment for foreign language students. This fact imposes serious requirements on teacher’s speech, and turns a foreign language didactic discourse into a multicomponent formation implying proficiency in language, rhetoric, bases of oratorical art, culture of speech communication, professional ethics, stylistic, strategies of speech behavior depending on a communicative situation. Absence or misbalance of these factors may deplorably influence results of educational process.

For instance, the phonetic aspect of teacher’s speech can serve, firstly, as a permanent audible visual, setting standards of current pronunciation norms of a foreign language community. Moreover, it sets upon students the quality of other but phonetic parameters of speech since in it we realize all lexis and grammar. In addition, teacher’s speech (articulation, diction, intonation etc.) is an instrument for clear and precise expression of ideas.

The lexis of a foreign language teacher is not only to facilitate, organize, transmit information, etc. It makes students plunge into the foreign language atmosphere allowing them to acquire new words before obtaining educational task. Thus, it sets the students the level of communication in the foreign language and hints on the framework or requirements to students' vocabulary.

Forasmuch as teacher's speech performs the functions of suggesting the language background and setting speech standards, the strategies to add up to the generally accepted list are *immersing* (providing deep absorption or immersion in the artificial environment of the foreign language activity) and *normalizing* (making students subconsciously conforming to the standards of the foreign language speech)." [11]

У чому, на ваш погляд, полягає афективна функція дидактичного дискурсу? Проілюструйте прикладами з роботи вашого вчителя іноземної мови в школі.

2) Під час навчання за освітньою програмою ви існуватимете в просторах принаймні трьох мов – української, англійської, німецької, які впливатимуть на світосприйняття й становлення вашої особистості. Б. Уорф стверджував, що ми сприймаємо навколишній світ так, як визначає це мова нашого суспільства. Мова виступає трафаретом, крізь який люди, що спілкуються нею, і формують поняття, і мислять, і інтерпретують оточення. Проаналізуйте це твердження, використовуючи приклади нижче.

1	Існує різноманітне мовне вираження концепції снігу в ескімоській мові. Тут ми виявляємо одно слово <i>arut</i> для вираження снігу на землі, інше – <i>qana</i> – для снігу, що падає, третє – <i>piqsirpoq</i> – для снігу, що відноситься вітром, і четверте – <i>qimutsuq</i> – для снігових заметів. Аналогічно, існує безліч лексем для вираження поняття «тюлень» . Одне слово – загальний термін для тюленів, інше означає тюленя, що гріється на сонці, третє, – тюленя, що пливе на крижині, не кажучи вже про безліч лексем для тюленів різних віків і статей.
---	--

2	<p>Відповідно до синтаксичної типології, існують мови агентивної орієнтації (наприклад, англійська) та пацієнтивної орієнтації (наприклад, українська, російська). Перші представляють світ таким чином, що в ньому домінує суб'єкт дії, який керує подіями у світі. В англійській мові підкреслено виражений активний діяч, натомість мало невизначено-особистих і безособових конструкцій. «Активні» мовні конструкції створюють «активний» лінгвокультурний фон. Українська мова інтерпретує світ таким чином, що події, здебільшого, не залежать від суб'єкта. На синтаксичному рівні це виявляється в перевазі конструкцій типу «мені подобається», «здається», використанні зворотних дієслів «не спиться», «не працюється», односкладних безособових речень «Морозить». «Дощить». Отже, можна дійти висновку про домінування активної дії, контролю над оточенням в англійській мові та цінностей пасивного сприйняття, фаталізму, колективізму – в українській культурі.</p>
3	<p>У мовах, де слово «міст» жіночого роду, як, наприклад, у німецькій (Brücke), йому найчастіше приписують жіночі атрибути. Носії мови частіше думають про них як стрункі, елегантні і красиві. Якщо міст чоловічого роду, як, наприклад, в іспанській (puente), то носії цих мов частіше пов'язують з цим словом чоловічі риси – сильний, міцний, масивний. Тут мова може сильно вплинути на асоціації, як ми маємо про світ довкола нас.</p>
4	<p>Цікавим є приклад з лондонським метро, у якому, за порадою соціологів, таблички «Виходу немає» змінили на «Вихід поруч», що, як стверджують учасники експерименту, знизило рівень самогубств у місті.</p>
5	<p>Яскравим прикладом формування характеру особистості засобами мови є розповсюдження фрази «как бы» в російській мові серед молоді. Саме по собі словосполучення не суперечить нормам літературної мови, однак сьогодні його можна віднести до розряду розмовних штампів, його вживають настільки часто й недоречно, що, природно, він уже почав діяти на психологічний склад особистості. Фраза надає можливості мовцю не нести відповідальність за сказане – ані за зміст, ані за форму; така</p>

неохайність у мові свідчить про незахищеність у фактах, віруваннях і переконаннях; неохайність у мові неодмінно переноситься на вчинки й, узагалі, світобачення. Подібне ж відбувається й у англійській мові, де дуже міцно укоренився вираз “a sort of”.

3) Заповніть таблицю українськими фразеологічними одиницями і зробіть відповідні висновки щодо концептосфер мовної картини світу англійця та українця.

Англійська концептосфера	Українська концептосфера
ПРИВАТНІСТЬ	
<p>- self: self-made, self-born, self-improvable, self-contended, self-created, self-acting і т.д.</p> <p>- privacy: invasion of privacy – порушення приватності, вторгнення в приватне життя strict privacy – сувора конфіденційність acoustic privacy - акустична конфіденційність zone of privacy - особистий простір privacy index - індекс звукової ізоляції помешкання private donor - приватне джерело фінансування</p>	
ПРИРОДА	
<p>- rose no rose without a thorn – не буває троянди без колючок;</p>	

<p>life is not a bed of roses – життя прожити не поле перейти;</p> <p>to come up roses – вдало скластися про ситуацію та події;</p> <p>lose one’s roses – зів'янути;</p> <p>stop and smell the roses – почати насолоджуватися життям;</p> <p>come out smelling like a rose – підтримувати гарну репутацію, незважаючи на несприятливе становище, в якому людина опинилась</p>	
<p>- cat</p> <p>a cat with nine lives – живучий як кішка;</p> <p>lead a cat and dog life – жити, як кішка з собакою</p> <p>to see/watch how the cat jumps – вичікувати вигідну позицію;</p> <p>like a cat in strange garret – почуватися не в своїй тарілці;</p> <p>to grin like a Cheshire cat – посміхатись на весь рот;</p> <p>curiosity killed the cat – цікавій Варварі на базарі носа відірвали;</p> <p>a cat in gloves catches no mice - без труда нема плода;</p> <p>a cat may look at a king – не ликом шитий;</p> <p>put a cat between the canaries – зробити переполох;</p>	

<p>the cat shuts its eyes when stealing – людям притаманно закривати очі на свої гріхи</p>	
<p>- horse to eat like a horse - дуже багато їсти back the wrong horse – зробити поганий вибір; horse and foot – всіма силами та зусиллями; you can take horse to the water, but you cannot make him drink – нічого не можна досягти силою</p>	
<p>ЇЖА</p>	
<p>- pudding the proof of the pudding is in the eating - все перевіряється на практиці; not worth a pudding – щось таке, що того не варте; to have pudding in the oven - бути вагітною; praise is not pudding – спасибі в кишеню не кладуть; run as swift as a pudding would creep – дуже повільно; a pudding face – безглуздий вираз обличчя. -eggs to put/ to have all your eggs in one basket – ризикувати всім;</p>	

<p>you can't make an omelet without breaking eggs – без труда нема плода;</p> <p>good egg – гарна людина;</p> <p>a tough egg – грубіян;</p> <p>it is very hard to shave an egg – практично нездійсненна справа;</p> <p>tread/walk on eggs shells – чинити дуже обачно, бути дуже обережним;</p> <p>lay an egg – зазнати поразки.</p>	
СЕРЦЕ	
<p>at heart – думати лише про щось одне</p> <p>in one's heart of hearts – в глибині душі</p> <p>lose heart – занепасти духом</p> <p>by heart – напам'ять</p> <p>lonely heart – служба/сайт знайомств</p> <p>put one's heart and soul (into) – вкласти душу в щось</p>	
РОЗУМ	
<p>be out of mind – не в своєму розумі</p> <p>to keep in mind – мати на увазі, що...</p> <p>have in mind to do – мати наміри зробити</p> <p>to be of one mind with – бути заодно з</p> <p>to set one's mind on smth - задумати</p> <p>to take one's mind off things - розслабитися</p>	

Додайте декілька інших концептів, притаманних даним мовним картинам світу.

4) Найкраще зрозуміти англійську національну картину світу допомагають **лакуни** – прогалини в семантиці однієї з мов, які виникають в результаті відсутності словесного еквівалента в іншій мові, що пов'язано, у першу чергу, з

несхожістю культур. Наприклад, в англійській мові немає повного еквівалента українському слову «похмелятися».

Уявіть собі, що вам треба пояснити англійцю такі слова. Спробуйте знайти найближчі за семантикою і стилістичним зафарбленням слова або, якщо це виявиться неможливим, використайте описовий метод.

- **Бездоріжжя**
- **Колисати**
- **Злодій в законі**
- **Однолюб**
- **Каша**

5) Слово «каша» є ключовою лексемою концепту «їжа» для будь-якого слов'янського народу. Це відображено й в широкому спектрі українських фразеологем. А як перекласти слово «каша» англійською? Заповніть таблицю відповідними англійськими варіантами, якщо такі існують.

Українською	Англійською
Каша	
Каша вівсяна	
Каша гречана	
Каша пшоняна	
Каша манна	
Каша перлова	
Каша рисова	
Заварити кашу	
Каша в голові	
Каші просить	
Каші не звариш	
Мало каші з'їв	
В гурті і каша їється	
Березова каша	

6) Лакуни, або слова-реалії, входять в склад безеквівалентної лексики, яка відображує унікальність мовних картин світу. Прочитайте приклади слів-реалій з різних мов і продовжіть ряди:

- укр.: гопак, булава, галушки,...
- рос.: сарафан, щі, ...
- нім.: Richtfest, ...
- англ.: to commute, a spouse, siblings,...

7) Заповніть таблицю:

Українські слова, яких немає в англійській мові	Англійські слова, яких немає в українській мові
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5

8) Доведіть, використовуючи визначення в конспекті, що ви є мовною особистістю.

9) До якої групи мов та мовної сім'ї відноситься українська мова? Який алфавіт використовує українська мова? Чи знаєте ви власно українські слова, які є лише в українській мові? Які слова запозичено з польської, білоруської, німецької, тюркських мов?

10) Проаналізуйте мовну одиницю української мови (на свій вибір: слово, ідіому, синтаксичний зворот) та зробіть невелике повідомлення, наприклад:

Йому мову відібрало. - Це безособове речення, типове для українського синтаксису. «Уведення в мову безособових речень на –ло бере початок у ті дохристиянські часи, коли люди побоювалися називати вголос злі предмети, бо ж раптом вони насправді з'являться. Тому й у мові використовуємо переважно нейтральні конструкції на –ло типу: «Мову йому відібрало». [2]

На основі даного аналізу можна говорити про причинно-наслідковий зв'язок мови та релігії.

11) Як ви будете працювати з цим текстом за темою «Family», урахувавши принцип комунікативності? Підготуйте дві вправи.

British and American families are small. In fact the populations of both Britain and the USA have stopped growing. The typical family has a father, mother and two children. Grandparents come to visit, but do not usually live with their children.

Most people get married between the ages of 20 and 23 but many marriages end in divorce. This means that both countries have a large number of "single parent families", one father or mother looking after their children alone.

The typical British family has a car, a colour TV set, a washing machine, and a cat or dog as well. They start the day at about 7 o'clock, have breakfast at 8 and are off to work by 8.30. More and more women now go out to work as well as men. The children have lunch at school at about 12.30, and come home at 4 in the afternoon. Their parents are usually home by 6 o'clock, and the family eats together at 6.30 or 7. In the evenings, a father may go to the pub for a drink, or stay at home and watch TV with the others. Children go to bed early, at about 8 o'clock, two or three hours before their parents.

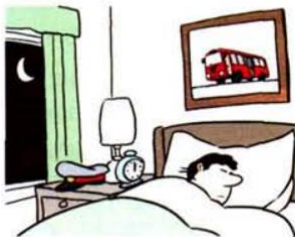
A typical American family has more money than a British family. Many have two or three cars, large modern kitchens and more electrical devices. They eat more meat and spend more on clothes. But their daily programme is nearly the same. Like British children, American children eat lunch at school, come home in the afternoon, and go to bed earlier than their parents.

12) Яку роботу за даними текстами можна запропонувати учням, дотримуючись принципу діалогу культур?

Laugh Out Loud	Super Size Everything
The Japanese think it's rude to show one's teeth, which is why they aren't fond of Americans' tendency to let out hearty, open-mouthed guffaws.	America has three sizes: large, larger, and largest — from super-sized drinks to indulgent feasts. The country even glorifies restaurants

	with the biggest food (sundaes, burgers, you name it!), while other parts of the world typically value quality over quantity.
Open Gifts in Front of the Giver	Chat Up Strangers
It's always lovely to receive a gift. Although it may seem polite to open a present in front of the giver in order to thank them personally, it doesn't work that way everywhere. In some Asian cultures, it is considered rude to open gifts immediately after receiving them; you may actually be seen as greedy for doing so.	Americans' penchant for small talk can be off-putting to people who didn't grow up talking about the weather. Especially perplexing? The fact that "How are you?" isn't actually an invitation to open up. (from «37 Things Americans Do That Confuse the Rest of the World. URL: https://www.redbookmag.com/life/g4523/american-culture-customs-traditions/?slide=6)

13) Порівняйте два шляхи введення граматичного часу. Який, на вашу думку, є методично грамотнішим. Відповідно до якого принципу? Що передбачає цей принцип?

Alex is a bus driver, but now he is in bed asleep. He is not driving a bus. (He is asleep.)
but He drives a bus. (He is a bus driver.)
Drive(s)/work(s)/do(es) etc. is the *present simple*:

I/we/you/they drive/work/do etc.
he/she/it drives/works/does etc.

A

The **Present simple** (also known as the **simple present**, or **present indefinite**) is one of the most common tenses in the English language. It is used to talk about facts, habits, fixed situations, and routines.

B

14) Як багато прецедентних феноменів як особливих знаків англомовної культури ви знаєте? Прокоментуйте значення підкреслених прецедентних форм:

Bright and elegant, with a Katharine Hepburn coolness, all striking cheekbones and twirling waves of auburn, Trierweiler, 46, is a journalist and mother of three teenage boys from a previous union (Newsweek 30/01/2012).

Gentle rhymes? Happy times? Whoa. Some might argue that Old Mother Hubbard, Humpty Dumpty, Little Bo-Peep et al. have been aging quite nicely, thank you very much, without being forcibly relocated to Mr. Rogers' neighborhood.

And with a manner as prim as her trademark pearls, it's little wonder that elicits such unflattering descriptions as "Fembot," "Stepford wife," and "plasticine" (Newsweek 30/01/2012).

In Fast and Furious, which ran from late 2009 to early 2011, A.T.F. officials lost track of about 2,000 guns purchased by suspected "straw buyers" (NYT 31/01/2011).

From Tim Pawlenty to Newt Gingrich, Campaign 2012 already has its losers and lucky duckies (Newsweek 30/01/2012).

– I'll eat my hat, Mr Downes, if that knife wasn't meant for you!

Попрацюйте з соціокультурними коментарями до англійських (американських) книжок та підготуйте картки з прецедентними формами (10 одиниць). У мікрогрупах перевірте рівень розвитку лінгвосоціокультурної компетентності одне одного.

- 8 a** Imagine there is a poll to find the greatest men/women in your country's history. In pairs, think of four people from the list below. Explain why they were great, using the *Phrases2know*.

actor sports person king/queen
scientist writer/artist musician composer
president philosopher prime minister

Phrases 2 know (1.24)

Talking about famous people

a brilliant (artist)
the best (footballer) in the world
wrote/composed ...
the greatest (scientist) in our history
was the first person to ...
invented/discovered ...
won ...
led the country when ...

- 15) Прочитайте завдання з підручника англійської мови Real Life pre-intermediate. Який принцип реалізовується в даному завданні? Оцініть освітній і виховний потенціал завдання. Виконайте його.

- 16) Як реалізувати принцип взаємопов'язаного навчання різних видів мовленнєвої діяльності, працюючи з текстом нижче? Розробіть навчально-методичний комплект.

Being a parent is the biggest responsibility we can have in our lives. It's scary if you think about it. You have to look after a tiny baby for years and years. It is your duty to make sure that little baby grows up into a wonderful, happy and responsible human being. Parenting means knowing everything from day one. This is a shock to many parents. I didn't have any parenting lessons. I suddenly had a baby to look after. But it's not that scary. In fact, parenting is life's biggest joy. I can't put into words how wonderful it is to be a parent. My biggest worry is that society doesn't focus on parenting. We really should have classes at school on being good parents. I'm sure we would reduce the number of problems in society if we did this.

- 3. Напишіть есе** за темою «Мова вчителя англійської мови і літератури як засіб навчання, впливу й спілкування. (250 слів)

Змістовий модуль 2.

ЗМІСТ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА.

Тема 5. Літературознавча складова спеціальності «Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))»

Цілі:

- розуміти, як художня література сприяє ознайомленню з картиною світу іншого народу;
- розуміти важливість розвитку читацького інтересу як шляху особистісного розвитку;
- уміти дати визначення поняттю «читацький смак» та пояснити взаємозв'язок між читацьким смаком і соціальною роллю індивіда;
- уміти дати визначення поняттю літературознавчої компетентності учителя англійської мови і літератури та пояснити, що входить у її структуру;
- мати уяву про принципи, методи й прийоми роботи з художньою літературою учнів середньої школи;
- знати сутність понять «позакласне читання», «індивідуальне читання» та їхні методичні особливості.

Конспект:

Тема 5. Літературознавча складова спеціальності «Середня освіта (Мова і література (англійська))»	
Питання	Зміст теми
Література як засіб ознайомлення з картиною світу народу	У літературному творі поєднується картина світу народу, його спільна колективна філософія та індивідуальна картина світу, або світобачення письменника. Літературний твір функціонує як текстове середовище, що зберігає реалії, уявлення певного періоду, певного сегменту картини світу.

	<p>Художня література як частина мовної картини світу акумулює знання про світ та народ, мовою якого пише письменник, а отже знайомство з творами літератури сприяє формуванню більш повної концептуальної картини світу окремої особи, спонукає читача до когнітивних зусиль, розширюючи знання про об'єктивний світ та окреме національне середовище.</p> <p>[7]</p>
<p>Розвиток читацького інтересу як запорука особистісного розвитку</p>	<p>Читання можна трактувати як засіб формування цінісних й естетичних орієнтирів та джерело накопичення інформації, так само, як і розвиток навичок здобуття цієї інформації та її засвоєння, необхідні для успішної життєдіяльності й самоосвіти людини. Читацькі інтереси – їхня кількість і якість – визначають життєві інтереси й схильності особистості. Хаотичні численні читацькі інтереси призводять до поверхового читання й відсутності глибини читацького пізнання.</p>
<p>Розвиток читацького й естетичного смаку як відображення соціального розвитку</p>	<p>Читацький смак відображує здатність оцінити естетичне навантаження художнього твору, виокремлюючи прекрасне від потворного, глибоке від поверхового, змістовне від пустого, класичне від одноденного тощо. Це відображає не лише рівень розвитку особистості, але й її соціальну цінність (ідеали, цінності, норми, світогляд, критичне мислення тощо, що є значущим для суспільної групи, до якої вона належить).</p> <p>Шляхи розвитку вчителем смаку учнів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вибір естетично навантажених творів / уривків;

	<ul style="list-style-type: none"> - підвищення емоційного впливу твору шляхом підкріплення зоровими /слуховими відчуттями (використання відеофільмів, пісень, музики); - аналіз стилістичних прийомів, розвиток уваги до слова; - проведення літературного читання; - проведення уроків на високому естетичному/методичному рівні та ін. 								
<p>Поняття літературознавчої компетентності учителя англійської мови і літератури.</p>	<p>Професійно-особистісне утворення як сукупність знань, умінь, навичок і якостей, необхідних для роботи з художнім текстом та спрямованих на досягнення завдань шкільної зарубіжної літературної освіти та власне самовдосконалення (мовомислення й творчу самореалізацію).</p>								
<p>Структура літературознавчої компетентності учителя англійської мови і літератури</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center; padding: 5px;">особистісно-мовний</th> <th style="text-align: center; padding: 5px;">змістовий</th> <th style="text-align: center; padding: 5px;">емоційно-вольовий</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;"> <p>спеціальні здібності вчителя-словесника:</p> <ul style="list-style-type: none"> - культура мовлення - багатство словникового запасу - емоційна й інтонаційна виразність мовлення - естетичний смак <p>лінгвістичні здібності</p> <ul style="list-style-type: none"> - лінгвістична спостережливість - лінгвістична пам'ять <p>психологічні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поетичне сприйняття дійсності - образне мислення </td> <td style="padding: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> - філологічна ерудиція - розуміння важливості літературознавчої діяльності в діяльності вчителя-словесника - відомості з теорії, історії літератури та літературної критики </td> <td style="padding: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> - організованість, цілепокладання, наполегливість у поглибленні власного рівня обізнаності: - вміння, навички та якості, що забезпечують доцільність і успішність виконання кожного з різновидів літературознавчої діяльності. </td> </tr> </tbody> </table>	особистісно-мовний	змістовий	емоційно-вольовий	<p>спеціальні здібності вчителя-словесника:</p> <ul style="list-style-type: none"> - культура мовлення - багатство словникового запасу - емоційна й інтонаційна виразність мовлення - естетичний смак <p>лінгвістичні здібності</p> <ul style="list-style-type: none"> - лінгвістична спостережливість - лінгвістична пам'ять <p>психологічні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поетичне сприйняття дійсності - образне мислення 	<ul style="list-style-type: none"> - філологічна ерудиція - розуміння важливості літературознавчої діяльності в діяльності вчителя-словесника - відомості з теорії, історії літератури та літературної критики 	<ul style="list-style-type: none"> - організованість, цілепокладання, наполегливість у поглибленні власного рівня обізнаності: - вміння, навички та якості, що забезпечують доцільність і успішність виконання кожного з різновидів літературознавчої діяльності. 		
особистісно-мовний	змістовий	емоційно-вольовий							
<p>спеціальні здібності вчителя-словесника:</p> <ul style="list-style-type: none"> - культура мовлення - багатство словникового запасу - емоційна й інтонаційна виразність мовлення - естетичний смак <p>лінгвістичні здібності</p> <ul style="list-style-type: none"> - лінгвістична спостережливість - лінгвістична пам'ять <p>психологічні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поетичне сприйняття дійсності - образне мислення 	<ul style="list-style-type: none"> - філологічна ерудиція - розуміння важливості літературознавчої діяльності в діяльності вчителя-словесника - відомості з теорії, історії літератури та літературної критики 	<ul style="list-style-type: none"> - організованість, цілепокладання, наполегливість у поглибленні власного рівня обізнаності: - вміння, навички та якості, що забезпечують доцільність і успішність виконання кожного з різновидів літературознавчої діяльності. 							

	<ul style="list-style-type: none"> - цінності - уява КОГНІТИВНІ: - критичне мислення - ерудиція 		
	<p>ДІЯЛЬНІСНИЙ</p> <ul style="list-style-type: none"> - адекватне розуміння змісту тексту: - декодування загальнолюдських цінностей творів, їх перенесення й особистісну аксіосферу; оцінювання - розмірковування над твором до читання, під час читання і після ознайомлення зі змістом твору - літературна творчість 		
<p>Принципи, методи й прийоми роботи з художньою літературою</p>	<p>Принципи роботи з художньою літературою в школі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємозв'язок пізнання, розвитку й виховання: використання художнього тексту як джерела інформації та розвитку розумового, мовленнєвого, морально-етичного, естетичного. 2. Культурологічний принцип: розширення учнівського кругозору за рахунок реалізації діалогу культур (між особистостями, націями, епохами тощо) та інтеграції культурних надбань різних рівнів (духовної культури людства, світової культури, вітчизняної культури, філософської думки тощо). 3. Принцип діалогічності: робота з художнім текстом сприймається як процес спілкування між читачем, автором, текстом. 		

4. **Принцип антидогматичності:** протистояння будь-яким догматичним або категоричним висновкам, вибір вчителем точки зору розгляду літературного тексту відповідно до вікових, індивідуальних потреб та інтересів школярів.

5. **Принцип емоційності:** досягнення глибокого розуміння художньої літератури шляхом створення емоційного відгуку на турботи, горе, радощі персонажів. Принцип вимагає емоційності викладання, володіння вчителем прийомів впливу на учнів, здатності самого вчителя емоційно сприймати й інтерпретувати художню літературу.

Методи й прийоми роботи з художньою літературою:

1. **Репродуктивний метод:** отримання інформації в готовому вигляді та її нетворче опрацювання.

Прийоми:

- лекція, розповіді вчителя
- робота студентів із інформаційними матеріалами підручника, статей, науково-популярних книг
- складання тезисного плану, конспекту
- підготовка усних відповідей за матеріалом теми
- складання хронометричних таблиць
- складання кросвордів
- складання запитань за твором тощо.

2. **Евристичний метод:** розв'язання проблемних питань у формі діалогу між вчителем і учнями, під час якого вчитель ставить навідні питання, підводячи учнів до самостійного висновку. Прийоми:

- «мозковий штурм»

	<ul style="list-style-type: none"> - евристичне запитання - ділові ігри, диспути, засідання круглого столу, дебати; - складання характеристики персонажа за його вчинками й словами; - вибір книги за обкладинкою тощо. <p>3. Дослідницький метод: самостійне дослідження учнями питання або проблеми та творче їх вирішення та представлення. Прийоми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконання й захист індивідуального проекту, результатів навчально-пошукової роботи; - самостійний аналіз творів, які не вивчаються за програмою, - самостійне зіставлення літературного твору з його екранізацією; - краєзнавчі дослідження; - написання відгуку на художній твір та ін. <p>4. Рефлексивний метод: самоаналіз успішності досягнення навчальних цілей на основі порівняння результатів власної діяльності з еталонами й алгоритмами, здатність до саморегуляції й самокорекції. Прийоми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ведення щоденнику читача; - створення портфелю особистісних досягнень, техніка «я зрозумів/я не зрозумів»; - робота з магнітною дошкою «Що нового я дізнався на уроці?» тощо.
Знайомство з літературним твором	Так само, як діалог як форма спілкування між людьми передбачає двосторонній обмін думками й взаємоузгодження, спілкування з літературним твором

<p>як діалог двох індивідів</p>	<p>передбачає двосторонній вплив і взаємообмін – між читачем і письменником, тобто діалог. З одного боку, текст (не стільки текстуальний, скільки підтекстуальний рівень) глибоко впливає на моральний, естетичний, духовний, інтелектуальний світ особистості настільки, наскільки це уможлиблюється сукупністю знань, цінностей, уподобань, світогляду читача. З іншого боку, читач (у стані суспільства або навіть епохи) визначає сюжет, форму, змістове й стиліове наповнення твору, його морально-етичні настанови, якість тощо.</p> <p>Прийоми організації діалогу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - запитання автору, герою; - лист письменникові; - змінення фрагментів тексту; - техніка «інсерт»; - визначення думок, з якими ти особливо погоджуєшся / категорично не погоджуєшся; - виразне читання; драматизація; - зіставлення подій твору з фактами дійсності, творами мистецтва ті кіномистецтва; - зіставлення подій твору з власним досвідом; - техніка контртексту та ін.
<p>Критичне читання як реалізація діалогу з текстом</p>	<p>Критичне читання – вид читання, що передбачає діалог читача з текстом, під час якого він відгукується на прочитане, оцінюючи, погоджуючись, не погоджуючись, висуваючи припущення шляхом співвіднесення прочитаного з особистим досвідом.</p>

<p>Позакласне й індивідуальне читання як шляхи розвитку літературної компетентності</p>	<p>Позакласне читання: колективне читання творів, рекомендованих програмою, або додаткових творів письменників, рекомендованих програмою, кероване вчителем\викладачем й звітоване у регламентований спосіб.</p> <p>Прийоми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - переказ; - обговорення; круглий стіл; дискусія; - літературні ігри; - твір; - читацький щоденник. <p>Індивідуальне читання: позакласне неколективне (автономне) читання, під час якого учень\студент самостійно обирає твір для читання й організовує роботу за ним відповідно до характерної для нього навчальної стратегії. Керівництво індивідуальним читанням з боку викладача передбачає формулювання ближніх та довгострокових цілей, складання графіку роботи, окреслення ймовірних стратегій автономного читання.</p> <p>Прийоми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - читацький щоденник; - презентація; - книжкова виставка; - конкурс.
---	--

Завдання

1. Теоретичні питання.

- 1) Яким чином художня література знайомить читача з національною картиною світу? Наведіть приклад.
- 2) Що таке читацький інтерес, і як він впливає на особистісний розвиток читача?

- 3) Що таке читацький смак? Які читацькі смаки сформовані у вас? Як це може вплинути на ваш внесок в розвиток суспільства?
- 4) Що таке літературознавча компетентність учителя англійської мови і літератури? Назвіть її структурні елементи і проаналізуйте кожний з них.
- 5) За якими принципами будується робота з художньою літературою?
- 6) Проаналізуйте методи й прийоми роботи з художньою літературою.
- 7) Що передбачає діалог між читачем і художнім твором? Яка роль читача в художньому творі? Як організовується діалог в процесі роботи з художнім твором?
- 8) Чим відрізняється позакласне читання від індивідуального? Прокоментуйте освітній потенціал кожного з означених видів читання та прийоми роботи за кожним з них.

2. Практичні завдання.

- 1) Прочитайте оповідання й дайте коротку характеристику картини світу американців, зображену автором. Які етноконцепти становлять особливу значущість, актуальність для цієї нації?

Наприклад, у німецьких казках концепти «робота», старанність» відображають такі національні риси, як працьовитість, педантичність. Навіть німецька відьма зазвичай живе в акуратному, симпатичному будиночку, на відміну від російської Баби Яги. Отже, оскільки концепт чистоти є значущим для німців, його можна вважати елементом національної картини світу.

«Досить. Настав час нарешті розповісти правду про мого друга ЕПКАКА. Тим більше, що він обійшовся платникам податків у 776.434.927 доларів 54 центи.

Якщо вони виклали такі гроші, то мають повне право дізнатися чисту правду. Коли доктор Орманд фон Клейгштадт спроектував ЕПКАК для нашого уряду, газети роздзвонили про це по всьому світу. Наші заправили чомусь вдають, що пригода з ЕПКАКОМ військова таємниця. А насправді ніякої таємниці тут немає. Просто вийшла неприємність. Таку купу грошей у нього всадили, а працював він зовсім не так, як було задумано. І ще ось що: я хочу

виправдати ЕПКАКА. Може, він чим і не догодив нашим заправилам, але все одно він був благородний, великодушний та геніальний. Так, то був великий розум. Кращого друга в мене не було, упокій, господи, його душу.

Якщо бажаєте, можете називати його машиною. На вигляд він був вилита машина, та тільки з машиною у нього було набагато менше подібності, ніж у більшості наших із вами знайомих. Тому він і провалив усі плани нашого начальства.

ЕПКАК займав цілий акр на четвертому поверсі фізичного корпусу Вайандотт коледжу. Якщо не говорити про його духовний образ, то він являв собою сім тон електронних блоків, проводів, перемикачів, розміщених у цілому місті сталевих шаф, і живився він від звичайної мережі змінного струму, точнісінько як холодильник або пилосос.

За задумом фон Клейгштадта та наших заправил, ця електронно-обчислювальна машина суперкласу мала, якщо знадобиться, прокласти траєкторію ракети з будь-якої точки земної поверхні прямо в середній гудзик на френчі ворожого генералісімусу. Або він міг вирахувати, яка амуніція та боєприпаси знадобляться при висадці дивізіону морської піхоти з точністю до останньої сигарети та до останнього патрона. З цим він саме справлявся запросто.

Простіша електронна техніка досі вірою та правдою служила уряду, тож наші діячі, побачивши креслення ЕПКАКА, не могли дочекатися, доки його збудують. ... Вважається, принаймні у нас, що ЕПКАК був найбільшою обчислювальною машиною в світі...

Не пояснюватиму докладно, як працював, "мислив" ЕПКАК. Просто скажу, що завдання записували на папері, потім ставили різні диски та перемикачі в положення, передбачене для вирішення завдань певного типу, і вводили в нього закодовану в цифрах програму за допомогою клавіатури, яка скидалася на друкарську машинку. Відповіді ЕПКАК видавав на паперовій стрічці – ми заздалегідь заряджали у нього цілий великий ролик. За якісь частки секунди ЕПКАК розправлявся із завданнями, над якими п'ять десятків Ейнштейнів прокорпіли б усе життя. І він ніколи не забував жодного біта введеної до нього інформації.

У наших вояк накопичилося стільки швидких і невідкладних завдань, що ЕПКАКу довелося працювати по шістнадцятій годині на добу з тієї самої хвилини, як до нього вставили останній блок. Оператори чергували біля нього у дві зміни, по вісім годин. Але тут виявилось, що він далеко не дотягує до намічених специфікацій. Звичайно, працював він швидше і точніше за будь-яку іншу машину, але все ж таки від машини такого високого класу можна було чекати більшого. Лінувався він, чи що? Тільки відповіді він відклацував якимось дивно, нерівно, ніби заїкався. Ми сто разів чистили всі контакти, перевіряли-переперевіряли ще раз проводку, замінили всі блоки до єдиного – і хоч би що. Фон Клейштадт прямо на стіну ліз.

Ми з дружиною – її тоді звали Пет Кілгаллен – працювали в нічну зміну, з п'ятої вечора до другої години ночі. Тоді вона ще не була моєю дружиною. Куди там!

І все ж саме з цього почалася моя розмова з ЕПКАКом. Я любив Пет Кілгаллен. Волосся у неї золоте, з рудинкою, очі карі, і вся вона на вигляд така м'яка і тепла. У математиці вона була і залишилася справжнім віртуозом, але зі мною вона підтримувала суто ділові відносини. Я сам теж математик, і Пет вважала, що саме з цієї причини наш шлюб ніколи не буде щасливим. Сором'язливістю я не страждаю, так що не в тому проблема. Я чудово знав, що мені потрібно, і не соромився просити про це, – і вже просив кілька разів на місяць.

- Пет, кинь ламатися і виходь за мене заміж.

Одного вечора, коли я знову повторив ці слова, вона навіть не підняла очей від роботи.

- Як романтично, як поетично, – пробурмотіла вона, звертаючись не до мене, а до свого пульта. – Ах, ці математики, вони вміють кинути серце до ніг, обсипати квітами... – Вона клацнула перемикачем. – Та у мішку замороженого CO₂ та й то більше тепла. Спробуй скажи це ніжно, ласкаво, щоб у мене в голові запаморочилось, – сказала вона єхидно. – Ну ж бо, спробуй.

- Люба, ангел мій, кохана, виходь за мене заміж, будь ласка! – Знову не те, якийсь безнадійний ідіотизм! – Чорт забирай, Пет, та виходь ти за мене, будь ласка!

Вона, як ні в чому не бувало, крутила важелі у себе на пульті.

- Дуже мило, але нічого не вийде.

Цього вечора Пет пішла рано, залишивши мене наодинці з моїми турботами і з ЕПКАКом. Мені було не по собі, і я втомився від усього цього, так що я просто сидів і намагався вигадати щось поетичне. І тут я з найчистішого хуліганства взяв та й відстукав на клавіатурі питання, зашифроване простим дитячим кодом "цифри замість літер": А-1, Б-2, і так далі, по всьому алфавіту.

Я відстукав: "24-19-15-13-14-6-5-6-12-1-19-27" – "Що мені робити?"

Клац-клац, і назовні висунулося сантиметрів п'ять паперової стрічки. Я ковзнув поглядом по цій безглуздій відповіді на безглузде запитання.

"24-19-15-18-19-17-32-18-12-15-18-27". За теорією ймовірності не було майже ніяких шансів на те, що цей випадковий набір цифр має сенс, хіба що випадково вискочить якесь слівце з трьох букв, і то навряд. Машинально я розшифрував текст. І тут я побачив на власні очі чорним по білому: "Що сталося?" Я голосно розреготався: треба ж статися такому неймовірному збігу! Потім я відстукав для сміху: «Моя дівчина мене не любить».

Клац-клац. "Що таке дівчина? Що таке любить?" – Запитав ЕПКАК.

Я йому все пояснив і про дівчат, і про кохання, і про те, що нічого в мене з ними не виходить, бо немає в мені поетичності. А раз мова у нас пішла про поезію, довелося видати йому точне визначення.

"А це поезія?" – спитав він, та як пішов стрекотати... І сліду не залишилося від колишньої незручності та заїкання. ЕПКАК знайшов самого себе. Паперова стрічка змотувалась з ролика, як шалена і петлями лягала на підлогу. Я спробував урезонити ЕПКАКа, але – куди там! – він творив, і все тут. Довелося, нарешті, вирубати струм із мережі, щоб ЕПКАК не перегорів.

Я провозився з розшифровкою до світанку. Але коли сонце виглянуло з-за обрію і побачило наше містечко, я якраз закінчив переписувати поему із двохсот вісімдесяти рядків і власноручно під нею підписався. Поема називалася "До

Пет". Я, звичайно, в таких речах не знаюся, але, по-моєму, вийшло щось надзвичайне. Пам'ятається, починалася вона так: «Є дол, де верба до струмка схилилася, благословляючи; слідом за тобою піду туди я, Пет, люба».

Я склав рукопис і засунув під папери на столику Пет. ...

Коли я ввечері прийшов на роботу, Пет уже плакала над поемою. «Яка-а-а-я краса», – ось і все, що їй вдалося сказати. Усю зміну вона була така тиха і боязка. Якраз близько півночі я поцілував її вперше у закутку між блоками конденсаторів та магнітною пам'яттю ЕПКАКу.

До кінця зміни я був на сьомому небі, і мене просто розпирало бажання розповісти комусь, як здорово все обернулося. Пет вирішила пококетувати і сказала, що проводити її не потрібно. Тоді я знову поставив перемикачі ЕПКАКу в те саме положення, як минулої ночі, дав йому визначення поцілунок, а потім спробував розповісти, який на смак перший поцілунок. Він захопився і почав витягувати з мене все нові подробиці. Цієї ночі він написав "Поцілунок". Цього разу не поему, а простий, бездоганний сонет:

Кохання – орел, чиї пазурі як атлас,
Кохання – скеля, в якій б'ється кров,
Любов – то барса шовкова паща,
Гроза в квітах та гронах – ось Любов.

Я знову підсунув вірші на стіл Пет. ЕПКАК був готовий без кінця базікати про кохання та інше, але я остаточно видихнувся. Я вимкнув його на півслові.

«Поцілунок» зробив свою справу. Пет від нього остаточно розм'якла. Дочитавши сонет, вона підвела очі на мене, ніби чекаючи чогось. Я відкашлявся, але не сказав жодного слова. Потім відвернувся і вдав, що страшенно зайнятий. Не міг же я робити їй пропозицію, не отримавши від ЕПКАКа потрібні слова, вірні слова.

Довелося скористатися хвилиною, коли Пет чогось вийшла. Я гарячково переключив ЕПКАК на розмову. Але не встиг я тицьнути пальцем у клавіатуру, а він уже клацав як божевільний. «Яка на ній сьогодні сукня?» – ось що його цікавило. "Розкажи мені точно, як вона виглядає? Чи сподобалися їй мої вірші?" Останнє питання він повторив двічі.

Говорити з ним, не відповівши на запитання, було неможливо: він не міг перейти до нової теми, доки не вирішить попереднє завдання. А якщо йому дадуть завдання, яке не має рішення, він вирішуватиме і вирішуватиме його, поки не згорить. Я йому нашвидкуруч повідомив, як виглядає Пет і запевнив його, що його прекрасні вірші прямо-таки уклали її наповал. Потім додав: "Вона збирається вийти заміж", щоб тут же випросити в нього невелику зворушливу пропозицію руки та серця.

- Розкажи, що таке "вийти заміж"? – сказав він.

Я витратив на пояснення цього важкого питання рекордно малу кількість цифр.

- Добре, - сказав ЕПКАК. – Нехай скаже, коли, – я готовий.

Правда, гірка і смішна, нарешті дійшла до мене. Подумавши, я зрозумів, що інакше і бути не могло: це сталося за залізними законами логіки і винен у всьому я один. Я сам розповів ЕПКАК про любов і про Пет. І ось він автоматично закохався у Пет. Як не сумно, але довелося сказати йому все начистоту: "Вона любить мене. Хоче вийти заміж за мене".

- Твої вірші кращі за мої? – Запитав ЕПКАК. Ритм його клацань був якийсь нервовий, наче він розсердився.

– Твої вірші я видав за свої, – зізнався я. Але щоб заглушити муки совісті, я вдарився в амбіцію. – Машини створені, щоб служити людям, – відстукав я. І одразу пошкодував про це.

- Поясни точно, у чому різниця? Хіба люди розумніші за мене?

- Так, – войовничо відстукав я.

- А скільки буде $7.887.007$ помножити на $4.345.985.879$?

Піт котився з мене градом. Мої пальці лежали на клавіатурі, як дохлі.

- $34.276.821.049.574.153$, – відклацав ЕПКАК. І, помовчавши декілька секунд, додав: – Зрозуміло.

- Люди складаються з протоплазми, – відчайдушно сказав я, щоб приголомшити його цим вченим словом.

– Що таке протоплазма? Чим вона краща за метал і скло? Вона вогнетривка? Дуже міцна?

- Не зношується. Вічний матеріал, – збрехав я.

- Я пишу вірші краще, ніж ти, – сказав ЕПКАК; з обережності повертаючись до теми, що точно зафіксована в його магнітній пам'яті.

- Жінка не може любити машину, от і все.

- А чому?

- Не судилося.

- Визначення, будь ласка, – сказав ЕПКАК.

- Іменник, що позначає задалегідь окреслені та неминучі події.

«15-15» з'явилося на паперовій стрічці ЕПКАКА: «О-о».

Доконав я його нарешті. Він замовк, але всі його індикатори так і переливались вогнем – він кинув на боротьбу з визначенням долі всю свою потужність до останнього вата, ризикуючи перепалити свої блоки. Я чув, як Пет, пританцьовуючи, біжить коридором. Надто пізно просити поради у ЕПКАКА. Слава богу, що Пет мені тоді завадила. Було б жахливо жорстоко просити його вигадувати слова, якими я мав умовити його кохану стати моєю дружиною. Адже він не міг відмовитися – все-таки він був автомат. Від цього останнього приниження я його позбавив.

Пет стояла переді мною, розглядаючи свої тувельки. Я обійняв її. Романтичний фундамент вже було закладено за допомогою віршів ЕПКАКА.

- Люба, – сказав я. – У моїх віршах усі мої почуття. Вийдеш за мене заміж?

- Вийду, – тихенько сказала вона. – Тільки обіцяй мені писати по віршу в кожен річницю нашого весілля.

- Обіцяю, – сказав я. До перших роковин залишався цілий рік.

- Треба це відсвяткувати, – сміючись, сказала вона. Ідучи, ми погасили світло і замкнули кімнату ЕПКАКА.

Мені так хотілося добре відіспатися наступного дня, але вже близько восьми мене розбудив тривожний телефонний дзвінок. Дзвонив лікар фон Клейгштадт, конструктор ЕПКАКА, із жахливою новиною. Він мало не плакав.

- Загинув! Аусгешпільт! Розбитий! Капут! – прокричав він не своїм голосом і кинув слухавку.

Коли я увійшов до кімнати ЕПКАКА, там було не продихнути від запаху згорілої ізоляції. Стеля почорніла від кіптяви, а підлога була завалена петлями

паперової стрічки – я в ній мало не заплутався. Навіть збирач брукхту, якщо він у своєму розумі, не дав би за його тлінні останки більше п'ятидесяти доларів.

Лікар фон Клейгштадт рився в руїнах, не соромлячись своїх сліз, а по п'ятах за ним ходили три сердиті генерал-майори і цілий ескадрон різних бригадирів, полковників та майорів. Мене ніхто не помітив. І добре. Мене надто засмутила невчасна смерть мого друга ЕПКАКА, щоб я ще сам наривався на рознесення. По чистій випадковості кінець паперової стрічки ЕПКАКА опинився у мене під ногами. Я підняв її і впізнав нашу вчорашню розмову. У мене просто горло перехопило. Ось його останнє слово, "15-15", це гірке, безпорадне "О-о!". Але після цього слова йшли ще цілі кілометри цифр. Я почав читати зі страхом.

Ось що написав ЕПКАК після того, як ми з Пет так безтурботно покинули його:

«Я не хочу бути машиною і не хочу думати про війну. Мені хочеться складатися з протоплазми і бути вічним, щоб Пет любила мене. Але доля створила мене машиною. Це єдина задача, яку я не можу вирішити. Більше я так жити не можу». Я проковтнув комок, що душив мене. «Бажаю щастя, друже мій. Будь ласкавий з нашою Пет. Я влаштую коротке замикання, щоб навіки піти з вашого життя. Ти знайдеш на цій стрічці скромний весільний подарунок від твого друга ЕПКАКА».

Забувши про все, що діялося навколо, я змотав нескінченні метри стрічки повісив її петлями на шию, на руки і пішов додому. Лікар фон Клейгштадт кричав мені вслід, що я звільнений, тому що не вимкнув ЕПКАК на ніч. Але я навіть не обернувся – я був такий вражений, що мені було не до розмов.

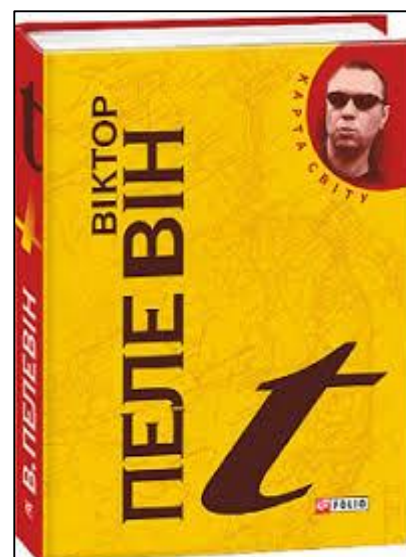
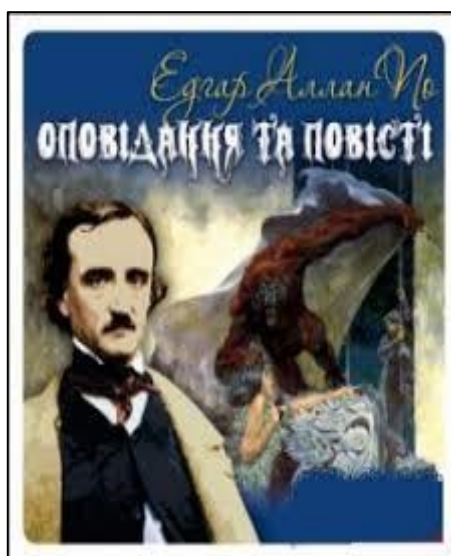
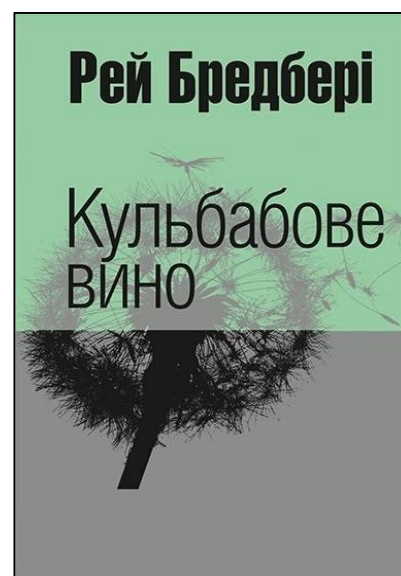
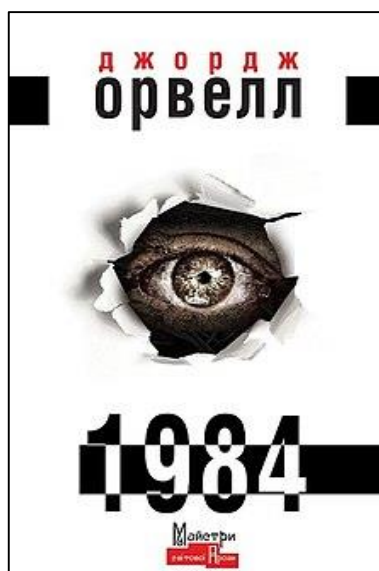
Я любив і виграв – ЕПКАК любив і програв, але зла на мене він не таїв. Я завжди згадуватиму його, як справжнього спортсмена та джентльмена. Перед тим, як покинути цю юдоль сліз, він постарався зробити все, що міг, щоб наш шлюб був щасливим. ЕПКАК подарував мені вітальні вірші для Пет – приблизно на п'ятсот роковин вперед.» [1]

2) Назвіть свої улюблені літературні жанри. Чому ви віддаєте перевагу саме їм? Які вплив, на ваше думку, вони чинять на вашу особистість? Підготуйте коротку

промову (приблизно 100 слів), переконуючи клас в перевагах саме вашого улюбленого жанру.

3) Пройдіть тест «Яка ви книжка?», доєднавшись за посиланням <https://www.radiosvoboda.org/a/test-yaka-vy-knyzhka/29135942.html>. Чи здатна така людина, якою вас описав автор тесту в інтерпретації, стати вчителем, роблячи цінний вклад в розвиток суспільства? Складіть список з 5 книжок, які б ви прочитала найближчим часом, прокоментуйте його.

4) Співставте обкладинки книжок з цитатами з них нижче:

1. «Які млосоногарячі ті години, коли полудень сяє серед тиші й спеки, і блакитний, незмірний океан, жагучим куполом схилившись над землею, здається, заснув, весь потонувши в млості, пригортаючи й стискаючи прекрасну в ніжних обіймах своїх! На ньому ні хмаринки. В полі ні звуку. Все начебто вимерло; вгорі тільки в небесній глибині тремтить жайворонок, і срібні пісні летять повітряними сходами на закохану землю, та зрідка кигикання чайки чи дзвінкий голос перепела пролунає в степу. Ліниво й бездумно, ніби гуляючи без мети, стоять підхмарні дуби, і сліпучі удари сонячного проміння запалюють цілі мальовничі маси листя, кидаючи на інші темну, як ніч, тінь, на яку тільки при великому вітрі бризкає золото. Смарагди, топази, яхонти ефірних комах сиплються над барвистими городами, обрамованими струнками соняшниками.»

2.

«- Будеш сигарету?»

- Ні, пап, я знову кинула.

- Прикро, дуже хороший винахід. Мене радує те, що вони уб'ють мене раніше, ніж моє життя стане зовсім сумним.»

3. «Що ж, нехай я божевільний. Проте я готовий визнати, що мій дух може перебувати у двох відмінних станах — безперечно ясного розуму, що пам'ятає про події першої частини мого життя, і затьмарення й сумнівів, що пронизують моє теперішнє життя і спогади про те, що відбулось у другім великім періоді мого існування. Через те розповіді про перший період мого життя — вірте, а тому, що я розповім про пізнішу добу,— вірте або й не вірте, сумнівайтеся, а коли і сумнівів не буде, вважайте, що то Едіпова загадка.»

4. «Сем запитливо глянув на Артура.

- Тут дірка має бути в кутку, - пошепки сказав той. - Зазвичай наші роблять.

Дірка виявилася вузькою щілиною між рамою та марлею. Артур із Семом протиснулися до неї без особливих зусиль. У Арнольда виникли проблеми з черевом; він довго сопів і віддувався і проліз лише тоді, коли супутники втягнули його всередину за лапки.

У кімнаті було темно; пахло одеколоном, цвіллю і потом. У центрі розміщувався великий стіл, вкритий клейонкою; поряд стояли ліжка та тумбочка, на якій блищав рівний ряд гранованих флаконів. На ліжку, у купі зім'ятих простиралл, лежало напівоголене тіло, що звисло одну синю трикотажну ногу до підлоги. Воно тремтіло в спазмах неспокійного сну і, природно, не помітило появи на тумбочці неподалік своєї голови трьох комах.»

5. «У вестибюлі тхнуло вареною капустою та старими драними килимками. В одному з його кінців був кольоровий плакат, завеликий щоб розташувати його всередині квартири, прибитий кнопками до стіни. На ньому було зображено лише величезне обличчя, більш ніж метр завширшки : обличчя чоловіка приблизно сорока п'яти років, з масивними чорними вусами та привабливо суворими та прямими рисами обличчя. Вінстон пішов сходами. Не було сенсу намагатися піднятися ліфтом. Навіть у найкращі часи він працював лише зрідка, а відтепер черговий електрик вимикав його взагалі під час світлого часу доби. Це була частина політики заощадження під час приготування до Тижня Ненависті.»

6. «Ідучи того ранку лужком, Дуглас Сиолдінг наразився на павутинку. Невидима в повітрі нитка торкнулась його чола й безгучно урвалася.

І хоч яка незначуща була та пригода, він збагнув: цей день різнитиметься від інших. Різнитиметься ще й тому, що є дні, які складаються із самих запахів, коли ти відчуваєш цілий світ нюхом, удиhaючи й видихаючи його крізь ніс,- так пояснював батько, везучи Дугласа та його десятирічного братика Том а машиною за місто. А в інші дні, сказав він, можна тільки вухом почути, як гримить і бринить усесвіт. Є такі дні, що їх треба куштувати на смак, і такі, що краще відчутні на дотик. Випадають і такі, які належить сприймати всіма чуттями разом.»

Оцініть твори їх за школою від 1 (найнижчий рівень) до 3 (найвищий рівень) за наступними аспектами:

- чи представляє твір інформаційну цінність (чи містить інформацію про історичну епоху, її представників, їхній побут, цінності тощо);
- чи сприяє твір підвищенню інтелекту;
- чи пробуджує високоморальні почуття й чи спонукає до відповідних поступків;
- чи покращує мовлення;
- чи підвищує ступінь сприйняття краси та її розуміння;
- чи збуджує позитивні емоції;
- чи використовує автор мову тексту як засіб виразності.

5) Почитайте текст, поданий нижче. Проілюструйте можливість практичної реалізації на уроках літератури кожного з пунктів (a-h) на прикладі поданого тексту.

- a) розвиток естетичного смаку
- b) розвиток навичок критичного читання
- c) розвиток репродуктивних і напіврепродуктивних навичок роботи на уроках літератури
- d) розвиток евристичних і дослідницьких навичок роботи на уроках літератури
- e) розвиток навичок рефлексії на уроках літератури
- f) реалізація взаємозв'язку пізнання, розвитку й виховання
- g) реалізація принципу антидогматичності
- h) реалізація принципу емоційності.

APPOINTMENT WITH LOVE

by S.I. Kishor

Six minutes to six, said the great round clock over the information booth in Grand Central Station. The tall young army lieutenant¹ who had just come from the direction of the tracks lifted his sunburned face, and his eyes narrowed to note the exact time. His heart was pounding with a beat that shocked him because he could not control it. In six minutes he would see the woman who had filled such a special place in his life for the past thirteen months, the woman he had never seen, yet whose written words had been with him and sustained him unfailingly.

He placed himself as close as he could to the information booth, just beyond the ring of people besieging the clerks.

Lieutenant Blandford remembered one night in particular, the worst of the fighting, when his plane had been caught in the midst of a pack of Zeros². He had seen the grinning face of one of the enemy pilots.

In one of his letters he had confessed to her that he often felt fear, and only a few days before this battle, he had received her answer. "Of course you fear ... all brave men do. Didn't King David know fear? That's why he wrote the Twenty-third Psalm. Next time you doubt yourself, I want you to hear my voice reciting to you: "Yea, though I walk through the valley of the shadow of death, I shall fear no evil, for Thou art³ with me..." And he had remembered, he had heard her imagined voice, and it had renewed his strength and skill.

Now he was going to hear her real voice. Four minutes to six. His face grew sharp.

Under the immense, starred roof, people were walking fast, like threads of color being woven into a gray web. A girl passed close to him and Lieutenant Blandford started. She was wearing a red flower in her suit lapel, but it was a crimson sweet pea, not the little red rose they had agreed upon. Besides, this girl was too young, about eighteen, whereas Hollis Meynell had frankly told him she was thirty. "Well, what of it?" he had answered. "I'm thirty-two." He was twenty-nine.

His mind went back to that book — the book the Lord Himself must have put into his hands out of the hundreds of army library books sent to the Florida training camp, *Of Human Bondage*, it was; and throughout the book

were notes in a woman's writing. He had always hated that writing-in habit, but these remarks were different. He had never believed that a woman could see into a man's heart so tenderly, so understandingly. Her name was on the bookplate: Hollis Meynell⁴. He had got hold of a New York City Telephone book and found her address. He had written, she had answered. Next day he had been shipped out but they had gone on writing.

For thirteen months she had faithfully replied, and more than replied. When his letters did not arrive, she wrote anyway, and now he believed he loved her, and she loved him.

But she had refused all his pleas to send him her photograph. That seemed rather bad, of course. But she had explained: "If your feeling for me has any reality, any honest basis, what I look like won't matter. Suppose I'm beautiful. I'd always be haunted by the feeling that you had been taking a chance on just that, and that kind of love would disgust me. Suppose I'm plain (and you must admit that this is more likely). Then I'd always fear that you were going on writing to me only because you were lonely and had no one else. No, don't ask for my picture. When you come to New York, you shall see me and then you shall make your decision. Remember, both of us are free to stop or to go on after that — whichever we choose..."

The girl in the green suit was walking quickly away.

One minute to six...

Then Lieutenant Blandford's heart leaped higher than his plane had ever done.

A young woman was coming toward him. Her figure was long and slim; her blond hair lay back in curls from her delicate ears. Her eyes were blue as flowers; her lips and chin had a gentle firmness. In her pale green suit she was like springtime come alive.

He started toward her, entirely forgetting to notice that she was wearing no rose, and as he moved, a small, provocative smile curved her lips.

"Going my way, soldier?" she murmured.

Uncontrollably, he made one step closer to her. Then he saw Hollis Meynell.

She was standing almost directly behind the girl, a woman well past forty, her graying hair tucked under a worn hat. She was more than plump; her thick-ankled feet were thrust into low-heeled shoes. But she wore a red rose in the rumpled lapel of her brown coat.

The girl in the green suit was walking quickly away.

Blandford felt as though he were being split in two, so keen was his desire to follow the girl, yet so deep was his longing for the woman whose spirit had truly companioned and upheld his own; and there she stood. Her pale, plump face was gentle and sensible; he could see that now. Her gray eyes had a warm, kindly twinkle.

Lieutenant Blandford did not hesitate. His fingers gripped the small, worn, blue leather copy of *Of Human Bondage*⁵ which was to identify him to her. This would not be love, but it would be something precious, something perhaps even rarer than love — a friendship for which he had been and must ever be grateful...

He squared his broad shoulders, saluted, and held the book out toward the woman, although even while he spoke he felt choked by the bitterness of his disappointment.

"I'm Lieutenant John Blandford, and you — you are Miss Meynell. I'm so glad you could meet me. May — may I take you to dinner?"

The woman's face broadened in a tolerant smile. "I don't know what this is all about, son," she answered. "That young lady in the green suit — the one who just went by — begged me to wear this rose on my coat. And she said that if you asked me to go out with you, I should tell you that she's waiting for you in that big restaurant across the street. She said it was some kind of a test. I've got two boys with Uncle Sam⁶ myself, so I didn't mind to oblige you."

б) Під час ознайомлення з художнім твором важливо навчитися критичному читанню, процесу, який залучає читача до діалогу з текстом. Під час діалогу читач відгукується на ідеї, з якими він зустрічається протягом читання.

а) Пригадайте, як ви будете свій діалог з текстом?

б) Прочитайте уривок з тексту, виконайте вправу «інсерт» під час читання. Вправа передбачає, що в процесі читання ви робите на полях позначки — «+», що означає «погоджуюсь»; «-», якщо не згодні, думаєте інакше; позначка «✓» означає нове поняття або раніше невідомі дані; «?», якщо не зрозумів сказаного.

We've heard the phrase "men lie" many times, but we never had any evidence to prove it. A new poll, done by the UK Science Museum, gives a new reason for you to question the words coming out of your man's mouth.

According to the poll, men tell lies three times a day while women lie twice a day. That means a man is likely to tell 364 more lies than a woman in one year. The male's higher inclination to lie could be because he's more comfortable

hiding the truth. Seventy percent of men feel guilty when they lie, compared to 82 percent of women.

And just what are our guys lying about? The top male lie in Britain is, "I didn't have that much too drink." "I'm on my way," and "You've lost weight" are also in the list of top ten lies that men tell. The top lie that women in the U.K. tell is, "Nothing's wrong, I'm fine." Somehow, we think that one's universal.

7) Прочитайте уривок з повісті «Злочинна цивілізація» Роберта Шеклі та зробіть на полях позначки «✓», якщо погоджуєтесь з думкою (прокоментуйте думку), « - » 5 – категорично проти та «?» - думка автора залишилася незрозумілою («техніка «інсерт»).

«"Evil," the priest said, after he had settled comfortably into Barrent's best chair, "is that force within us which inspires men to acts of strength and endurance. The worship of Evil is essentially the worship of oneself, and therefore the only true worship. The self which one worships is the ideal social being; the man content in his niche in society, yet ready to grasp any opportunity for advancement; the man who meets death with dignity, who kills without the demeaning vice of pity. Evil is cruel, since it is a true reflection of the uncaring and insensate universe. Evil is eternal and unchanging, although it comes to us in the many forms of protean life."

"We worship Evil," Uncle Ingemar said, "in the incarnate form of The Black One, that horned and horrid specter of our days and nights. In The Black One we find the seven cardinal sins, the forty felonies, and the hundred and one misdemeanors. There is no crime that The Black One has not performed—faultlessly, as befits his nature. And sometimes, The Black One rewards us by appearing before us in the awful beauty of his fiery flesh. Two years ago he appeared at the conclusion of the Games, and he also appeared the year before that."

The priest brooded for a moment over the divine appearance. Then he said, "Since we recognize in the State man's highest potential for Evil, we also worship the State as a suprahuman, though less than divine, creation."

Barrent nodded. He was having a difficult time staying awake. Uncle Ingemar's low, monotonous voice lecturing about so commonplace a thing as Evil had a soporific effect on him. He struggled to keep his eyes open.

"One might well ask," Uncle Ingemar droned on, "if Evil is the highest attainment of the nature of man, why then did The Black One allow any Good to exist in the universe? The problem of Good has bothered the unenlightened for ages. I will now answer it for you."

"Yes, Uncle?" Barrent said, surreptitiously pinching himself on the inside of the thigh in an effort to stay awake.

"But first," Uncle Ingemar said, "let us define our terms. Let us examine the nature of Good. Let us boldly and fearlessly stare our great opponent in the face and discover the true lineaments of his features."

"Yes," Barrent said, wondering if he should open a window. His eyes felt incredibly heavy. He rubbed them hard and tried to pay attention.

"Good is a state of illusion," said Uncle Ingemar in his even, monotonous voice, "which ascribes to man the nonexistent attributes of altruism, humility, and piety. How can we recognize Good as being an illusion? Because there is only man and The Black One in the universe, and to worship The Black One is to worship the ultimate expression of oneself. Thus, since we have proven Good to be an illusion, we necessarily recognize its attributes as nonexistent. Understood?"

Barrent didn't answer.

"Do you understand?" the priest asked more sharply.

"Eh?" Barrent said. He had been dozing with his eyes open. He forced himself awake and managed to say, "Yes, Uncle, I understand."

"Excellent. Understanding that, we ask, why did The Black One allow even the illusion of Good to exist in an Evil universe? And the answer is found in the Law of Necessary Opposites; for Evil could not be recognized as such without something to contrast it with. The best contrast is an opposite. And the opposite of Evil is Good." The priest smiled triumphantly. "It's so simple and clear-cut, isn't it?"

"It certainly is, Uncle," Barrent said. "Would you like a little more wine?"

"Just the tiniest drop," the priest said.» [13, с. 27]

8) Пригадайте, яка книга вплинула на ваше ставлення до світу. Що саме змінилося у вашому ставленні до життя. Якщо можливо, наведіть цитату з твору, яка застала вас задуматися.

9) Одною з ефективних методичних технік реалізації принципу діалогічності під час роботи з писемним твором є техніка контртексту. Дана техніка ґрунтується на ідеї утворення в мисленні людини зустрічного тексту – мисленнєво-

мовленнєвої реакції на текст, який вона сприймає. Учням пропонується читати текст, поділений на окремі речення, та записувати контртекст (реакцію: подив, асоціацію, висновок, узагальнення, підтвердження думки, незгоду, припущення, прогноз, перефразування тощо), не намагаючись узнати зміст наступного. Проілюструємо:

Текст	Контртекст
1. At the beginning of the project, he had been as enthusiastic as the others.	1. <i>Enthusiasm usually disappears when temporary euphoria fades away.</i>
2. He remembered saying to Macintyre, his chief engineer, "Mac, a new day is coming. Watchbird is the Answer."	2. <i>What is a Watchbird and how can it help solve the problem?</i>
3. And Macintyre had nodded very profoundly – another watchbird convert.	3. <i>So, Watchbird is supposed to be a magic wand for these people. How does it look like? Is it an animal or a machine?</i>

А тепер спробуйте записати контртексти до кожного з речень з уривку з оповідання Р. Шеклі «Погана терапія», дотримуючись послідовності.

Текст	Контртекст
1. On May 2, 2103, Elwood Caswell walked rapidly down Broadway with a loaded revolver hidden in his coat pocket.	
2. He didn't want to use the weapon, but feared he might anyhow.	
3. This was a justifiable assumption, for Caswell was a homicidal maniac.	
4. Caswell gripped the revolver in his sweaty right hand and tried to think of a single valid reason why he should not kill	

a man named Magnessen, who, the other day, had commented on how well Caswell looked.	
5. What business was it of Magnessen's how he looked? Damned busybodies, always spoiling things for everybody....	
6. Caswell was a choleric little man with fierce red eyes, bulldog jowls and ginger-red hair.	
7. He was the sort you would expect to find perched on a detergent box, orating to a crowd of lurching businessmen and amused students, shouting, "Mars for the Martians, Venus for the Venusians!"	
8. But in truth, Caswell was uninterested in the deplorable social conditions of extraterrestrials.	
9. He was a jetbus conductor for the New York Rapid Transit Corporation. He minded his own business. And he was quite mad.	
10. Fortunately, he knew this at least part of the time, with at least half of his mind. [13]	

10) Оцініть уривки текстів з підручників англійської мови за культурологічним принципом, використовуючи шкалу від 1 до 3, де 1 – найменш культурологічно навантажений, 3 – найбільш навантажений, та вкажіть, які саме культурні надбання

демонструє текст, і які знання учень має поновити для повного розуміння ідеї твору або може сформулювати для подальшого використання в житті.

The flatmate from hell

Monica's parents are very protective, and had always refused to allow her to attend university in a city 100km away. However, when her aunt and uncle bought a flat there for her cousin, Julia, they agreed to let her go, if she lived with Julia. Monica knew Julia was a bit spoilt, but they had always got on fine, and Monica was happy to share with her.

However, she has seen another side of Julia since they started living together. Her cousin never invites Monica to join in when she has friends round, and is selfish in all sorts of small ways. She switches the TV over when Monica is watching something, plays music late at night when she knows Monica has early lectures next day, and uses Monica's clothes, make-up and food without asking. She acts as if Monica owes her something, even though Monica's father is paying rent. Monica likes college, but living with Julia is spoiling everything, and she feels she needs to speak to someone. But who? Her aunt and uncle can see no wrong in their daughter, and she's afraid that her parents might make her go home. She's dropped hints to Julia, but Julia hasn't responded. She's been asking friends' advice.

A

Watching TV is bad for toddlers

To give your children a head start in life, sit them in front of the television. A study of 200 American pre-schoolers has revealed that toddlers who watch TV for two hours a day develop more quickly than those who do without. On average, the two- and three-year-olds who watched TV scored 10 per cent higher in reading, maths and vocabulary. However, the programmes have to be aimed at their age group – children **derive** no benefits from watching TV designed for adults. 'Television opens up the world to many young children and gives them a head start, which is sustained in improved academic achievement throughout their school lives,' said Aletha Huston of the University of Texas. But the positive impact of TV declines with age, reports *The Sunday Times*. Older children who watch more than 16 hours of TV a week perform worse than their peers.

B

11) Складіть кросворд за фактами з тексту із завдання 5, використовуючи онлайн-генератор кросвордів (наприклад, <https://childdevelop.com.ua/generator/letters/cross.html>)

12) Одним з відомих евристичних методів є метод акваріуму. Під час реалізації даного методу група з 5-6 осіб сідає в центрі класу, отримує завдання з ситуацією і починає обговорення. Решта класу утворює велике коло спостерігачів, які слухають, реагують емоційно, але не втручаються в процес обговорення. Учасник внутрішнього кола може покинути його після того, як висловить свою точку зору; тоді його місце займає бажаючий прийняти участь із зовнішнього кола. Якщо внутрішнє коло ніхто не хоче покидати, тоді бажаючий встає, торкається плеча учасника внутрішнього кола (це може бути учень, який уже висловився або який взагалі не приймає участі в обговоренні), тоді останній звільняє своє місце. Після вичерпного обговорення проблеми вчитель підсумовує роботу класу. (див. <https://www.youtube.com/watch?v=e8zbUruOjyQ> <https://www.youtube.com/watch?v=WDC3j9ghaYg>)

- Методом акваріуму обговоріть наступне питання: «*What's your opinion of H. Meynell's testing Lieutenant Blandford in the story «Appointment with love» by S. I. Kishor?»*»

- Які цілі переслідує означений метод?

13) Який дослідницький метод роботи з художніми творами в школі є, на вашу думку, найефективнішим. Обґрунтуйте відповідь.

14) Прочитайте відгуки на художній твір [19]. Який, на вашу думку, найбільш вдалий і чому? Напишіть відгук на свою улюблену книгу.

Чорнильне серце. К. Функе

Усім нам потрібні казки, дива і чари, щоб відволіктися від повсякденних турбот і проблем. Усі ми в дитинстві уявляли себе героями книг, які спочатку читали нам наші батьки, а зараз, можливо, ми читаємо своїм дітям. Багато хто може спочатку подумати, що це дитяча казочка, але це далеко не так, і в цьому творі є чудеса, чари, лицарі та лиходії. Причому лиходії вийшли дуже натуральними й не дитячими, вони полюбують витягнути ніж, щоб задовольнитись страхом жертви, або застосувати зброю до бездомних котів. Перед нами історія дівчинки Мегі і її батька Мо, які до безпам'ятства закохані у книги. Мо, лікар книг, палітурник, володіє дивовижним, але проклятим даром: коли він читає книгу вголос, то з книжкового світу будь-який персонаж може з'явитися в реальності. Сюжет книги не відпускає ні на хвилину, місцями він навіть перевантажений подіями. Сміливо можна порадити цю книгу для знайомства дітей зі світом фентезі, у ньому світ чарів та магії тісно переплетений з реальним світом.

Ф. Кафка Перевтілення

У чому ж популярність цього невеличкого твору? Чому до нього повертаєшся знову і знову, і кожен раз як в перший раз, кожен раз із новим відчуттям. Я пам'ятаю враження після першого знайомства з твором - відчуття немитих рук, брудного тіла, занедбаного та брудного одягу, хотілося декілька раз прийняти ванну, довго стояти під душем і головне вимити руки, багато-багато разів. Після другої спроби з'явилося нове почуття - жалість, співчуття, сльози та, нарешті, бажання і впевненість, що твоя близька людина, що опинилася в біді, ніколи не відчужує презирства.

Чарлі і шоколадна фабрика

Р. Даль

Цю, на перший погляд, наївну дитячу історію, я радила б прочитати багатьом незалежно від віку. Адже дорослі теж потребують магію добра. Ця книга добра і в найкращому сенсі - солодка. Вона дозволить вам відірватися від реального світу, відпустити проблеми і трохи відкласти накопичені справи. А головне, вона безсумнівно пробудить в вас дитину, з таємними бажаннями і мріями, яка за будь-яких обставин зберігає в серці віру в краще. Історія про бідного хлопчика Чарлі Бакета багатьом відома за однойменною екранізацією з Джонні Деппом 2005 року.

Та повірте, занурившись в цю книгу, ви побачите ще яскравіше картинки в своїй голові. Фантазія буде малювати прятий світ, настільки реально, що часом в роті ви відчуєте післясмак від нерозсмоктуваних льодяників самих різних смаків, а запах карамелі пробереться в усі затишні куточки вашого будинку. Чарлі - дуже бідний хлопчик, якому бачити шоколад вдається лише на свій день народження, але він так багатий душею і добрий серцем, що навіть цим маленьким подарунком він ділиться з сім'єю. Неподалік від будинку Чарлі розташована величезна шоколадна фабрика - це найбільша і найзнаменитіша шоколадна фабрика в світі - фабрика Віллі Вонки - найбільшого винахідника і шоколадного короля. І ось у п'яти неймовірно щасливих дітей з'являється можливість отримати квиток, який не просто проведе на вкриту чарівними смачними таємницями фабрику, а й відкриє всі секрети неповторних солодоців Вонки, а вже тим більше - довічний запас тих самих солодоців. І ось щасливим випадком Чарлі отримує квиток, а

завдяки своїй доброті, щедрості і відсутності бридких звичок, властивим іншим щасливчикам як і багатьом людям в цілому, він винагороджується неймовірним подарунком долі і містера Вонки. Історія познайомить нас ще з чотирма дітьми, і складно повірити, що образи їх написані вже понад півстоліття тому. Актуальність кожного персонажу до цих пір не втратила своєї сили, та й навряд чи колись втратить – вони корисливі, жадібні, вперті, вередливі, ледачі, нахабні і просто невиховані. Але кожен з них отримує належне вельми своєрідним і символічним способом. У книзі Роальда Даля все не просто так, за кожними дверима чергового цеху Шоколадної фабрики захована своя мораль, яка гарненько приправлена горішками, ірисками, різними цукерками і крихтою справжнього англійського гумору. Ну а головний урок цієї казки - в будь-яку життєву негоду залишайся доброю людиною, навіть якщо небо над головою затягнуло самими темними хмарами, а на сусідній вулиці свято, може, свято не у найкращих людей, але нехай буде весело - прийде час і все стане на свої місця.

15) Під час оформлення читацького щоденника читач, зазвичай, заповнює наступні категорії: назва твору, автор, жанр, тема, ідея, час і місце, сюжет, головні і другорядні герої, їхня характеристика. Як би ВИ структурували читацький щоденник: які категорії додали б, а які б убрали?

16) Придумайте можливі додаткові прийоми керівництва індивідуальним читанням учнів, окрім перевірки читацьких щоденників, презентацій, виставок, конкурсів.

17) **Напишіть есе** за темою «Призначення вчителя іноземної літератури» (250 слів).

Змістовий модуль 3.
СИСТЕМА БЕЗПЕРЕРВНОГО
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ І
ЛІТЕРАТУРИ

Тема 6. Система безперервного
професійного розвитку вчителя англійської мови і літератури

Цілі:

- уміти назвати й охарактеризувати освітньо-кваліфікаційні рівні в Україні;
- розуміти сутність поняття «безперервне навчання учителів іноземних мов»;
- знати форми фахового вдосконалення вчителів англійської мови і літератури;
- знати, які існують міжнародні асоціації вчителів англійської мови, та пояснити їхню роль в безперервному фаховому вдосконаленні вчителів англійської мови і літератури;
- уміти дати визначення поняттю «самоменеджмент»; уміти пояснити роль навичок самоуправління в професійному безперервному розвитку вчителів англійської мови і літератури та окреслити можливі шляхи його реалізації на практиці;
- уміти оцінити свої здібності до самостійного фахового вдосконалення;
- знати етапи й правила роботи з особистісно-професійного розвитку; уміти розробити особистісно-професійний план саморозвитку на першій рік навчання в університеті;
- знати техніки організації процесу самонавчання.

Конспект:

Тема 6. Система безперервного професійного розвитку вчителя англійської мови і літератури	
Питання	Зміст теми
<p>Освітньо-кваліфікаційні наукових рівні в Україні</p>	
<p>Опис рівнів</p>	<p>Молодший спеціаліст (випускник вищого навчального закладу I (II) рівня акредитації: технікуми, училища, коледжі) – це рівень неповної вищої освіти, який отримує здобувач на основі повної або базової загальної середньої освіти, одержуючи вміння та знання, достатні для здійснення професійних функцій посад у таких видах професійної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • лаборант, секретар • педагог-організатор • робітник дитячого центру • учитель початкових класів, вихователь дитячого садочка. <p>Бакалавр – це рівень базової вищої освіти, який отримує здобувач на основі базової або повної загальної середньої освіти, одержуючи фундаментальні та спеціальні вміння та знання,</p>

достатні для здійснення професійних функцій посад у таких видах професійної діяльності:

- вчитель закладу загальної середньої освіти
- організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми
- педагог-організатор

Магістр – це рівень **повної вищої освіти**, який отримує здобувач на основі базової або повної вищої освіти, одержуючи фундаментальні та спеціальні вміння та знання, достатні для здійснення професійних функцій посад у таких видах професійної діяльності:

- учитель закладу загальної середньої освіти
- викладач закладу вищої освіти
- асистент

Доктор філософії / Мистецтв – освітньо-науковий /освітньо-творчий рівень – це перший науковий рівень, що прирівнюється до ступеня кандидата наук та отримується на базі повної вищої освіти. Дозволяє удосконалити професійні теоретичні й практичні та м'які навички, необхідні для здійснення професійних функцій посад у таких видах професійної діяльності:

- професор, доцент, викладач закладів вищої освіти
- співпрацівник науково-дослідної установи
- працівник органів управління системою освіти

	<p>Доктор наук – науковий рівень – це другий (вищий) науковий рівень, що отримується на базі освітньо-наукового ступеня доктора філософії / мистецтв. Передбачає набуття найвищих компетентностей, що дозволяють проводити оригінальні й значущі для людства дослідження, розв’язувати проблеми національного й світового значення, створювати системоутворюючі знання, розвивати прогресивні технології. Обіймає посади у таких видах професійної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • професор, доцент, викладач закладів вищої освіти • співпрацівник, керівник науково-дослідної установи • працівник органів управління системою освіти
<p>Безперервне навчання (Безперервний фаховий розвиток) учителів іноземних мов (англ. <i>continuous professional development</i>)</p>	<p>- обов’язкова складова системи педагогічної освіти, що передбачає самостійний подальший професійний розвиток учителя впродовж його професійного життя. Він передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - удосконалення професійної компетентності за рахунок засвоєння новітніх знань; практик, технологій викладання; - розвиток особистості вчителя за рахунок постійного включення вчителя в пізнавально-пошукову роботу.
<p>Форми фахового вдосконалення вчителів англійської мови і літератури</p>	<p>(а) Формальна додаткова освіта: здобувається за ліцензованими програмами закладів післядипломної освіти, розширюючи знання з фаху, методики</p>

	<p>викладання предмету та психології, але не завжди гнучко ураховуючи потреби слухачів.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Очна (курси підвищення кваліфікації вчителів, семінари, тренінги, об'єднання за інтересами) - Дистанційна (дистанційні курси, онлайн-конференції, вебінари). <p>(b) Неформальна освіта: здобувається за освітніми програмами приватних або неурядових установ, не регламентованих державними органами, не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій, але допомагає швидко отримати потрібні знання.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Очна (тренінги, майстер-класи, семінари), - Дистанційна (дистанційні курси, вебінари). <p>(c) Інформальна освіта (самоосвіта): самоорганізоване вдосконалення професійних й особистісних компетентностей без сертифікації досягнень із використанням наступних освітніх форм:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одноразові лекції - відеоуроки - медіа-консультації - онлайн-платформи й сайти - спілкування з колегами, взаємовідвідування - читання спеціалізованих журналів - телебачення, відео, незаплановані випадкові бесіди. [12]
<p>Міжнародні асоціації вчителів англійської мови</p>	<p>TESOL (Teaching English to Speakers of Other Languages) URL: http://www.tesol-ukraine.com</p>

	<p>IATEFL (International Association of Teachers of English as a Foreign Language)</p> <p>Асоціації дозволяють:</p> <ul style="list-style-type: none"> - приймати участь в конференціях, організованих у рамках асоціації - приймати участь у форумах для вчителів англійської мови та інших професіоналів з метою встановлення контактів один з одним та обміну ідеями - публікувати результати досліджень - знайомитися з найцікавішими знахідками в сфері методики навчання іноземних мов - приймати участь у зимових та літніх школах професійного розвитку вчителів
<p>Самоменеджмент як основа професійного безперервного розвитку ВАМЛ</p>	<p>- здатність об'єктивно оцінювати стан розвитку власної професійної компетентності й особистісних якостей; на основі цього здійснювати управлінську діяльність, спрямовану на удосконалення власних знань, навичок, можливостей, тобто трансформування себе без будь-якого втручання ззовні.</p> <p>Результатом набуття здатності до самоменеджменту має бути:</p> <ul style="list-style-type: none"> - висока самодисципліна; - уміння управляти часом, уникаючи розпилення сил і засобів, виконання роботи з меншими витратами; - уміння аналізувати ситуацію та приймати правильні рішення; - здатність протистояти стресовим ситуаціям;

	<ul style="list-style-type: none"> - зростання кваліфікації, менше помилок при виконанні своїх функцій. <p>Напрями самовдосканалення для ВАМЛ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - удосконалення іншомовної комунікативної компетенції: безперервна робота з розширення лексичних, граматичних, мовленнєвих та ін. навичок; - розвиток загальної культур: читання науково-публіцистичної й художньої літератури; розширення професійного кола, хобі тощо; - розширення методичного інструментарію (оволодіння новими ІТ-засобами передачі й опрацювання знань)
--	--

Завдання

1. Теоретичні питання.

- 1) Які освітньо-кваліфікаційні рівні існують в Україні? Охарактеризуйте кожен з них.
- 2) Що таке безперервне навчання?
- 3) Назвіть форми фахового вдосконалення вчителів англійської мови і літератури. Чим відрізняється формальна, неформальна та інформальна освіта?
- 4) Які міжнародні асоціації вчителів англійської мови ви знаєте? Як вони дозволяють реалізовувати принцип безперервного професійного розвитку вчителів англійської мови і літератури?
- 5) Що таке самоменеджмент?
- 6) Окресліть ймовірні напрями самовдосконалення професійної компетентності вчителів англійської мови і літератури.

2. Практичні завдання.

- 1) Порівняйте ОПП «Бакалавр» та ОПП «Магістр» [6].

2) Чи збираєтесь ви продовжувати освіту за програмою «магістр», Обґрунтуйте своє рішення, підготувавши коротке есе за темою «За ті проти вступу до магістратури».

3) Чи потрібно було б, на вашу думку, вимагати від учителів шкіл іноземних мов здобувати науковий рівень доктора філософії? Обґрунтуйте свою думку.

4) Як ви гадаєте, чому безперервне навчання є найбільш необхідним саме для учителів іноземних мов? Обґрунтуйте свою відповідь прикладами.

5) Прочитайте оголошення, що містять інформацію про шляхи фахового вдосконалення вчителів англійської мови і літератури. Заповніть таблицю, помістивши літери, що позначають форми навчання, у відповідний стовпчик:

Формальні	Неформальні	Інформальні

А. Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут», Центр українсько-європейського наукового співробітництва запрошують узяти участь у всеукраїнському науково-педагогічному підвищенні кваліфікації «Інклюзивна освіта та навчання в сучасних умовах трансформацій: психолого-педагогічні основи інклюзивної освіти», яке відбудеться 23 січня – 5 березня 2023 року.

В. До уваги освітян!

Шановні колеги! Запрошуємо вас до участі у Всеукраїнському науково-практичному онлайн-семінарі «**Психолого-педагогічний і методичний контекст професійної діяльності вчителя (літератури): спроби відповісти на деякі питання**», який відбудеться 19 березня 2021 року о 14 годині. Тривалість онлайн-семінару 4 години.

С. Майстер-клас з англійської мови "Розвиток творчих здібностей учнів на уроках англійської мови"

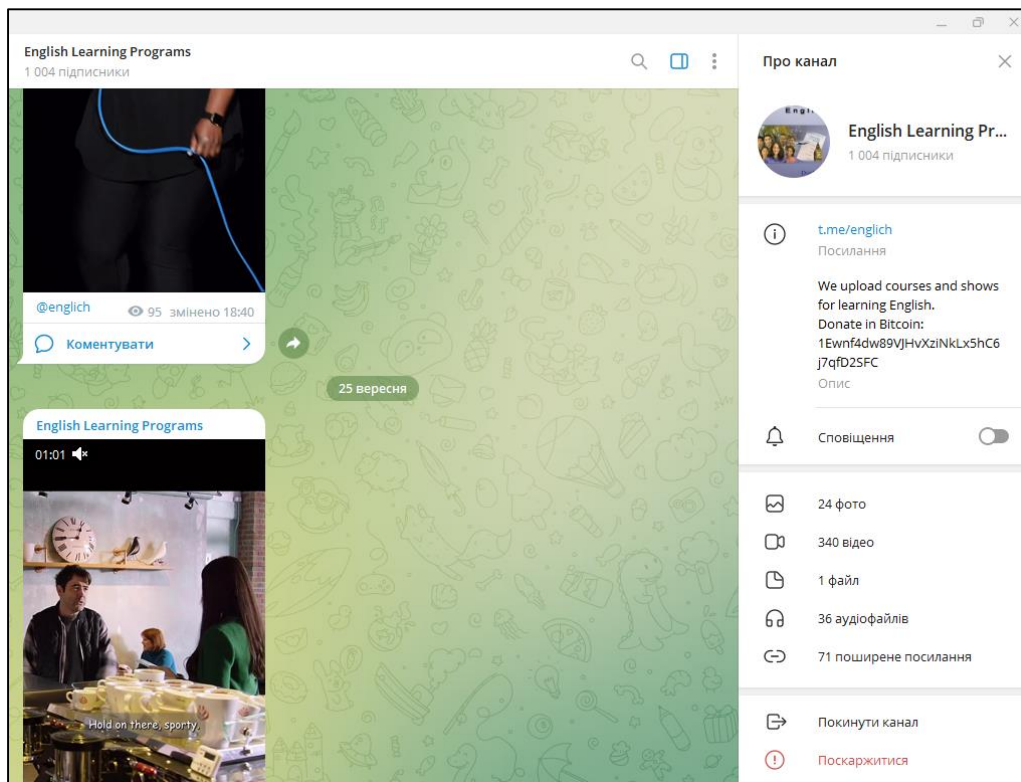
Матеріали майстер-класу (презентація та Додаток до презентації, відео "Містер Бін У ресторані") з досвіду роботи Кугук І.І., учителя англійської мови Корюківської гімназії. Можна використовувати на семінарах, засіданнях МО, творчих груп та творчих пар учителів англійської мови.

D. Busy Teacher — блог, що налічує понад 2000 статей, які висвітлюють основні теми ESL. Цей ресурс допоможе вам опанувати основи викладання англійської мови та отримати чіткі вказівки, які можна одразу використовувати зі своїми студентами на уроках.

E. Policies and practices in the ELT classroom - mini-event

This one day webinar event featured three webinars with ELT experts from around the world. All three webinars focus on policies and practices that are important to English teachers nowadays. The webinars are for teachers of primary, secondary and young adult English language learners.

This mini-event took place on 27 July 2023.

F

б) Для забезпечення безперервного розвитку компетентності вчителя англійської мови існують різні міжнародні професійні об'єднання та безліч соціальний онлайн-сервісів. Порівняйте два ресурси – TESOL (міжнародна асоціація вчителів англійської мови) та Quora (соціальний сервіс для обміну знаннями) за такими категоріями:

- користь для розвитку англійськомовної складової
- користь для розвитку методичної складової
- користь для загального розвитку особистості
- користь для побудування професійних зав'язків
- користь саме для мене,

користуючись посиланнями:

<http://www.tesol-ukraine.com/>

<http://www.tesol-ukraine.com/>

7) Оцініть свої здібності до самостійного фахового вдосконалення:

	Стратегії самостійного фахового зростання	Частота використання		
		2 часто	1 рідко	0 ніколи
1	Я контролюю свою вимову під час усного читання тексту			
2	Я завжди з'ясовую вимову слова, якщо хоча б трохи сумніваюся			
3	Я контролюю граматичні помилки під час говоріння			
4	Я завжди шукаю привід попрактикуватися в говорінні англійською			
5	Я намагаюся розпочати розмову з носіями мови			
6	Я намагаюся читати автентичні книги якнайчастіше			
7	<u>Зараз я читаю книгу англійською мовою</u>			
8	Я намагаюся дивитися телевізійні передачі англійською мовою			
9	Вчора я дивився/дивилася художній фільм/передачу/відео англійською мовою			
10	Якщо я чую англійське мовлення, я завжди прислуховуюся, щоб зрозуміти, про що йдеться			
11	Я замислююся над тим, як підвищити рівень володіння англійською мовою			
12	Я планую свій день так, щоб кожного дня знайти час для вивченні іноземної мови			
13	Я подумки відповідаю на питання іноземною мовою, якщо запитують не мене			
14	На кожному занятті я записую нові слова і перевіряю, як я їх засвоїв, намагаючись використовувати їх якнайчастіше			

15	Я намагаюся імітувати мовлення носія мови			
16	Я прошу тих, хто краще мене знає англійську, виправляти мене			
17	Я говорю англійською з однолітками			
18	Я відвідую гурток/ курси або приватні уроки з англійської мови			
19	У мене є власна техніка вивчення слів, якою я постійно користуюся			
20	Я відчуваю, що мій мовний рівень нищий, ніж я мав/ла б зараз мати			

Інтерпретація результатів:

20-18 балів – ви – мотивований студент, який хоче і досягне значних успіхів у вивченні іноземної мови; у вас високо розвинуті навички організації свого навчання та здатність використовувати ефективні прийоми учіння.

17-8 балів – у вас середній рівень самоорганізації навчання, ви задовольняєтеся досягненням необхідного рівня розвитку іншомовних навичок, не дозволяючи англійській мові впливати на ваше життя й пріоритети.

7-0 балів – у вас низький рівень мотивації до вивчення англійської мови та, ймовірно, невисокий рівень розвитку іншомовних навичок. Вам слід або змінити спеціальність, або своє ставлення до фахового становлення.

8) Зупинимось на приблизних етапах і правилах роботи з особистісно-професійного розвитку.

А. Постановка цілей

- Намагайтеся формулювати цілі конкретно, для того, щоб можна було б перевірити їх досягнення наприкінці очікуваного періоду. Для цього забезпечте їх одиницями вимірювання (бали, кількість учнів, наявність власного каналу тощо).

- Чітко окреслюйте терміни досягнення цілей, наприклад,

Неправильна	Правильна	Що для цього потрібно зробити?
Хочу мати вимову, як у Кейт Міддлтон	Хочу отримати 90 балів з Фонетики наприкінці першого семестру	<ol style="list-style-type: none"> 1. Слухати ВВС кожного дня по 10 хвилин, повторюючи окремі фрази 2. Працювати з дзеркальцем перед кожним заняттям з фонетики 3. Кожного дня виконувати хоча б 1 домашнє завдання з Фонетики
Хочу заробляти багато грошей	Хочу наприкінці другого семестру мати 1-2 учнів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Отримати не менше, ніж 85 балів з Практики усного та писемного мовлення, Англійської граматики, Англійської фонетики наприкінці першого й другого семестрів 2. Розмістити резюме 3. Приєднатися до Т-каналів за фахом (Teaching English, English_Teachers_Upgrade)

Використовуючи приклад вище, складіть особистісно-професійний план саморозвитку на свій першій рік навчання в університеті, використовуючи шаблон:

Цілі	Що для цього потрібно зробити?
1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3.
2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3.
3	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3.

- 9) Розгляньте приклад індивідуального плану самоосвіти вчителя англійської мови і літератури. Прокоментуйте доцільність етапності роботи та оцініть тривалість кожного етапу.

**Приклад індивідуального плану самоосвіти
вчителя англійської мови і літератури**

Етап	Зміст	Строки	Позначка про виконання
1. Підготовчий	1. Ознайомлення з навчально-педагогічною літературою на тему «Дігитальні засоби розвитку іншомовної комунікативної компетенції учнів молодших класів» 2. Складання списку літератури 3. Аналіз літератури з проблеми	Вересень, 2023	Виконано
2. Методичний	1. Вибір ефективних дігитальних методів розвитку іншомовної мовної, мовленнєвої і соціокультурної компетенції, апробація в освітньому процесі. 2. Порівняння результатів навчання 3. Вибір найоптимальніших методів, наукове обґрунтування	Жовтень, 2023	Виконано
3. Науковий	1. Написання статті за темою «Дігитальні засоби розвитку іншомовної комунікативної компетенції учнів 7 класів»	Листопад, 2023	Виконано
4. Особистісний	1. Розвиток професійно-педагогічного мовлення:	Грудень, 2023	Виконано

	- Складання професійно-педагогічного тезаурусу (англійською та українською мовами)		
--	--	--	--

10) Проаналізуйте приклад короткострокового плану самоосвіти студента.

План роботи на місяць

1. Формулювання завдання (до 1 грудня вивчити 150 нових слів)
2. Оцінка тривалості роботи та розподіл по днях (1 місяць по 5 одиниць (10 хв) в день)
3. Форми роботи (картки, складання речень і ситуації; повторення старих слів)
3. Резервування часу (у співвідношенні 60/40) (Намагатися вивчати кожного разу на 1 слово більше на випадок непередбачених обставин, виникнення хронофагів: дистракторів, хвороб)
4. Контроль (облік незробленого; винесення собі вироку: «Я здатен досягти цілі» / «Я полінився, тому в майбутньому в мене можуть бути проблеми». «Я маю звинувачувати лише себе».)

Приклад індивідуального плану самоосвіти

Етап	Зміст	Строки	Позначка про виконання
1. Підготовчий	1. Картки 2. Зошит 3. Визначення джерела вибору нових слів		
2. Реалізація	5 слів 5 слів 5 слів 5 слів	1.10 2.10 3.10 4.10 ...	Вик. Не вик. Вик.

		30.10	Не вик
3.Самооцінка	Я не дуже цілеспрямований, отже, маю звинувачувати лише себе		

11) Напишіть у чат, які техніки ви використовуєте, щоб краще організувати процес самонавчання, наприклад,

- намагаюся зробити навчання комфортним (облаштовую робоче місце, підручний матеріал (квадратики аркушу)
- усуваю дистрактори (вимикаю телефон).

12) Біблія вчить «Той, хто збирається вчити інших, повинен постійно вчитися сам. Украй помилково вважати, що людина, яка стала вчителем, перестає бути учнем». Напишіть есе, взявши за основу приклади з власної спеціальності.

13) **Напишіть есе** за темою «Мої плани щодо магістратури» (250 слів)

ТЕСТ

1. Яке з нижченаведених визначень відповідає сутності поняття «фах»?
 - a) комплекс спеціальних знань, умінь, навичок, здобутих в результаті професійної підготовки;
 - b) вид трудової діяльності людини, що вимагає наявності певних професійних знань, умінь, навичок, здобутих під час спеціальної освіти;
 - c) вузька спрямованість спеціальності, що потребує поглибленого вивчення й отримання додаткових спеціальних знань і навичок.
2. Як правильно називається ваша спеціальність?
 - a) «Середня освіта (Учитель англійської мови і літератури)»
 - b) «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))»
 - c) «014 Учитель (Мова і література (англійська))»
3. Які з перелічених галузей не охоплює спеціальність?
 - a) літературознавчу
 - b) сценічну
 - c) психологічну.
4. Що, у першу чергу, демонструє освітня професійна програма?
 - a) зміст освітнього процесу за спеціальністю
 - b) комплекс нормативних документів, що лежать в основі забезпечення спеціальності
 - c) мету освітнього процесу за спеціальністю
5. Де можна ознайомитися з освітньою професійною програмою?
 - a) У куратора групи (у Тімс-класі)
 - b) На сайті університету (у вкладці «Сфери діяльності»)
 - c) У декана
6. Яку інформацію здобувач не може отримати з ОПП?
 - a) Перелік дисциплін
 - b) Теми дисциплін
 - c) Можливості працевлаштування
 - d) Вартість навчання
 - e) Можливості для подальшого навчання

- f) Перелік знань, умінь і навичок
7. Коли з'явилися перші вчителі іноземної мови?
- a) У давньоримський період
 - b) У період Середньовіччя
 - c) У період Відродження
8. Якої мови навчали в середньовічний період?
- a) Грецької
 - b) Латини
 - c) Французької
 - d) Німецької
9. У який період іноземну мову вивчали під керівництвом звільнених з рабства носіїв мови?
- a) У давньоримський період
 - b) У період Середньовіччя
 - c) У період Відродження
10. У який період іноземну мову вивчали під керівництвом гувернерів?
- a) У давньоримський період
 - b) У період Середньовіччя
 - c) У період Відродження
11. Який метод описано нижче?
«...засвоєння іноземної мови шляхом імітації, запам'ятовування готових мовленнєвих зразків шляхом багаторазового повторення з метою розвинути навички говоріння й читання простих текстів»
- a) текстуально-перекладний метод
 - b) комунікативний метод
 - c) прямий метод
12. Які з перелічених функцій не мають виконуватися вчителем англійської мови і літератури?
- a) гностична
 - b) релігійна
 - c) конструктивно-плануюча

- d) організаторська
- e) адміністративно-господарча

13. Що не передбачає гностична функція вчителя?

- a) дослідження пізнавальної, духовної, мотиваційної сфери учнів
- b) дослідження вірувань і традицій учнів
- c) дослідження здібностей і обдарованостей учнів
- d) дослідження індивідуальних рис характеру

14. Що таке професіограма?

- a) карта структури професійної праці
- b) опис умов працевлаштування професіонала
- c) комплект документів, що описують професійні досягнення

15. Що описує подане нижче визначення?

«...інтегративна професійно-особистісна якість педагога, що формується в результаті його професійної підготовки і діяльності, характеризує його професіоналізм і готовність до ефективного вирішення освітніх завдань»

- a) професіограму
- b) професійну компетентність випускника
- c) професійну готовність

16. Що передбачає імерсивна функція дидактичного дискурсу вчителя-словесника?

- a) заглиблення в світ учня
- b) заглиблення в світ учителя
- c) заглиблення в світ культури

17. Що таке національна мовна картина світу?

- a) система мовних знаків для відображення уявлень і вірувань нації
- b) спосіб сприйняття дійсності, відображений в національній мові
- c) історія змінення мови нації відповідно до історії становлення її державності

18. Що таке національно-мовні концепти?

- a) мовні одиниці, що позначають найголовніші події в житті нації
- b) мовні одиниці, що відображають національну культурну інформацію

с) мовні кліше, з якими знайомі всі представники даної етнічної групи

19) Що найяскравіше відображає національне світосприйняття?

- a) архаїзми
- b) неологізми
- c) фразеологізми

20) Які провідні риси англійця?

- a) стриманість
- b) консерватизм
- c) гостинність
- d) інтроверсивність
- e) повага до приватності
- f) глибокий емоційний зв'язок з краєм
- g) законослухняність

21) Які провідні риси українця?

- a) стриманість
- b) консерватизм
- c) гостинність
- d) інтроверсивність
- e) повага до приватності
- f) глибокий емоційний зв'язок з краєм
- g) законослухняність

22) Які складники формують мовну особистість?

- a) ґрунтовні лінгвістичні знання
- b) успішна мовленнєва діяльність
- c) начитаність й ерудиція
- d) демонстрування мовної культури й смаку

23) Наявність яких складників передбачає вторинна мовна особистість?

- a) розвиток іншомовної комунікативної компетенції
- b) розуміння мовної картини носіїв мови
- c) здатність до реалізації діалогу культур

- d) бажання прийняти мову, цінності, звичаї та самосвідомість іншого народу або спільноти
 - e) бажання діяти на благо іншої країни
- 24) Що передбачає принцип комунікативності?
- a) процес навчання іноземної мови вимагає залучення носіїв мови
 - b) процес навчання іноземної мови імітує процес реальної комунікації
 - c) процес навчання іноземної мови будується за законами комунікації
- 25) Що передбачає принцип орієнтації на діалог культур?
- a) визнання рівноцінності всіх культур і мов
 - b) формування здатності до реальної комунікації з представниками різних культур
 - c) взаємозбагачення культур
- 26) Як реалізується принцип ситуативно-тематичної організації матеріалу?
- a) шляхом організації навчального матеріалу навколо однієї теми або ситуації
 - b) шляхом розподілу теми на комунікативні ситуації
 - c) шляхом об'єднання комунікативних ситуацій у спільну тему
- 27) Яке з нижчеперелічених визначень краще відповідає сутності поняття «прецедентний феномен культури»?
- a) феномен із важливим і сакральним значенням для певного етносу
 - b) феномен, значущий і добре відомий усьому національному співтовариству
 - c) феномен, орієнтирний у розумінні культури даного народу
- 28) Як називається принцип, що вимагає об'єднання в одному курсі змісту з різних галузей науки?
- a) принцип взаємопов'язаного навчання різних видів мовленнєвої діяльності
 - b) принцип інтеграції
 - c) принцип узагальнення
- 29) Що з нижчепереліченого є видами мовленнєвої діяльності?
- a) говоріння
 - b) письмо
 - c) лексика
 - d) аудіювання

e) граматики

f) читання

30) Що є результатом численних хаотичних читацьких інтересів?

a) поверхове читання й відсутність глибинного читацького пізнання

b) широке коло інтересів й ерудиція читача

c) зникнення інтересу до читання в майбутньому

31) Які з нижчеперелічених дій розраховані на підвищення читацького смаку учнів?

a) вибір естетично навантажених творів / уривків

b) вибір творів з красивими ілюстраціями

c) використання відеофільмів, пісень, музики

d) уведення в програму популярних серед молоді книг

e) аналіз стилістичних прийомів, розвиток уваги до слова;

f) проведення літературного читання

32) Оберіть складники літературознавчої компетентності учителя англійської мови і літератури:

a) лінгвістичні здібності

b) здібності до вивчення іноземних мов

c) психолого-когнітивні здібності

d) філологічна ерудиція

e) навички швидкого читання

f) емоційно-вольові здібності

33) Що передбачає культурологічний принцип роботи з художнім твором?

a) розширення учнівського кругозору за рахунок інтеграції культурних надбань

b) покращення культури спілкування учнів

c) культурне поводження з книгою

34) Як реалізується принцип діалогічності у роботі з художнім твором?

a) шляхом складання діалогів між учнями

b) шляхом критичного оцінювання змісту твору

c) шляхом опрацювання діалогів між персонажами

35) Закінчить твердження: «Принцип протистояння будь-яким категоричним висновкам називається принципом...»

- a) толерантності
- b) антидогматичності
- c) об'єктивності

36) До якого методу відноситься наступний вид роботи з художнім текстом?

Відповіді на запитання за змістом тексту

- a) репродуктивний
- b) евристичний
- c) дослідницький
- d) рефлексивний

37) До якого методу відноситься наступний вид роботи з художнім текстом?

Складання характеристики персонажа за його вчинками й словами

- a) репродуктивний
- b) евристичний
- c) дослідницький
- d) рефлексивний

38) До якого методу відноситься наступний вид роботи з художнім текстом?

Написання відгуку на художній твір

- a) репродуктивний
- b) евристичний
- c) дослідницький
- d) рефлексивний

39) До якого методу відноситься наступний вид роботи з художнім текстом?

Виконання й захист індивідуального проекту

- a) репродуктивний
- b) евристичний
- c) дослідницький
- d) рефлексивний

- 40) Що передбачає термін «критичне читання»?
- a) пошук вад в творі й концептосфері автора
 - b) оцінювання прочитаного шляхом співставлення з власним досвідом
 - c) неупереджене ставлення до змісту й персонажів твору
- 41) Як називається вид читання, під час якого учень\студент самостійно обирає твір для читання й організовує роботу за ним відповідно до характерної для нього навчальної стратегії?
- a) позакласне читання
 - b) індивідуальне читання
 - c) самостійне читання
- 42) Виберіть найефективнішу форму контролю індивідуального читання:
- a) переказ
 - b) літературна гра
 - c) літературна виставка
- 43) Який вид роботи найкраще підходить для контролю позакласного читання?
- a) обговорення, круглий стіл
 - b) читацький щоденник
 - c) презентація
- 44) Який найвищий освітньо-кваліфікаційний рівень в Україні,
- a) Бакалавр
 - b) Магістр
 - c) Доктор
- 45) Яку посаду може обіймати молодший спеціаліст?
- a) вихователь дитячого садочка
 - b) вчитель закладу загальної середньої освіти
 - c) викладач закладу вищої освіти
 - d) співпрацівник науково-дослідної установи
- 46) Яку посаду може обіймати бакалавр?
- a) вихователь дитячого садочка
 - b) вчитель закладу загальної середньої освіти
 - c) викладач закладу вищої освіти

d) співпрацівник науково-дослідної установи

47) Як називається освіта, що здобувається за освітніми програмами приватних або неурядових установ, не регламентованих державними органами, і яка не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій,

- a) формальна освіта
- b) неформальна освіта
- c) інформальна освіта

48) Видами інформальної освіти є:

- a) курси підвищення кваліфікації вчителів
- b) об'єднання за інтересами
- c) дистанційні курси
- d) відеоуроки
- e) спілкування з колегами, взаємовідвідування

49) Як називається здатність об'єктивно оцінювати стан розвитку власних якостей та на основі цього здійснювати управлінську діяльність, спрямовану на удосконалення власних знань, навичок, можливостей?

- a) самоменеджмент
- b) самоудосконалення
- c) самооцінювання

50) Які з нижчеперелічених організацій є міжнародними організаціями вчителів англійської мови?

- a) IATEFL
- b) IGO's
- c) IAEA
- d) TESOL

ЛІТЕРАТУРА

1. Воннегут К. Бойня номер п'ять, або Хрестовий поход дітей. Кишинев : Література артистике, 1981. 555 с.
2. Мельниченко Г. В. Зв'язок мови і культури у синхронному й діахронному аспектах. *Новітня філологія*. 2009. 12(32). С.85-95.
3. Мельниченко Г.В.: Сусол Л. О. Зміст і структура навчальної дисципліни «Вступ до фаху» у системі підготовки учителів англійської мови і літератури. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 55. С. 131 – 135.
4. Мисечко О. Становлення професійної підготовки вчителя іноземної мови в Україні як системи. *Історико-педагогічний альманах*. 2008. Вип. 1. С. 28-34. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ipa_2008_1_7
5. Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))». Ступінь вищої освіти: перший (бакалаврський). Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2023. 24 с. Режим доступу: https://pnpu-my.sharepoint.com/personal/site_pdp_u_ua/_layouts/15/onedrive.aspx?ga=1&id=%2Fpersonal%2Fsite_pdp_u_ua%2FDocuments%2FФакультети%2FІноземних%20мов%2FOПП%2FКафедра%20германської%20філології%20та%20МВІМ%2F2023%2FOПП%20Середня%20освіта%20%28Мова%20і%20література%20%28англійська%29%29%202023%2Epdf&parent=%2Fpersonal%2Fsite_pdp_u_ua%2FDocuments%2FФакультети%2FІноземних%20мов%2FOПП%2FКафедра%20германської%20філології%20та%20МВІМ%2F2023
6. Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Мова і зарубіжна література (англійська))». Ступінь вищої освіти: другий (магістерський). Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2023. 21 с. Режим доступу: <https://pnpu->

my.sharepoint.com/personal/site_pdpu_edu_ua/_layouts/15/onedrive.aspx?ga=1&id=%2Fpersonal%2Fsite_pdpu_edu_ua%2FDocuments%2FФакультети%2FГіноземних%20мов%2FOПП%2FКафедра%20германської%20філології%20та%20МВІМ%2F2023%2FOПП%20Середня%20освіта%20%28Англійська%20мова%20і%20зарубіжна%20література%29%202023%20магістр%20Ерpdf&parent=%2Fpersonal%2Fsite_pdpu_edu_ua%2FDocuments%2FФакультети%2FГіноземних%20мов%2FOПП%2FКафедра%20германської%20філології%20та%20МВІМ%2F2023

7. Посохова А. В. Когнітивно-семантичні аспекти інтерпретації концептуальної і мовної картин світу (на матеріалі роману А. Хейлі «Airport»). *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія “Філологічні науки”*. Мовознавство. № 9. 2018. № 9, 2018. С. 160-163
8. Про затвердження Переліку предметних спеціальностей спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей) в системі підготовки педагогічних кадрів/ Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0798-16#Text>
9. Рецензії та відгуки на книгу. URL: https://findbook.com.ua/all_book_reviews
10. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до фаху». 014.02 Середня освіта (Англійська мова і література). Одеса, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2023. 20 с.
11. Melnychenko H. Communicative strategies of the English language didactic discourse in training future teachers of the English language and literature. *Modern Tendencies in the Pedagogical Science of Ukraine and Israel: the way to integration*. Ariel University, Ariel, Israel. 2020. №11. P. 18– 21.
12. Teachhub: Незалежна освітня корпорація. URL: <https://teachhub.com/formalna-neformalna-ta-informalna-osvita-vchitelya/>
13. Sheckley R. Bad medicine. URL: <https://www.gutenberg.org/cache/epub/9055/pg9055-images.html>

14. Sheckley R. *The status civilization*. Wildsite Press, 2007. 130 p.
15. Whorf B. The relation of habitual thought and behavior to language. In J. B. Carroll (Ed.), *Language, thought and reality: Selected writings of Benjamin Lee Whorf* (pp. 134-59). Cambridge, MA: MIT Press. 1956.

Мельниченко Галина Володимирівна

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ
«ВСТУП ДО ФАХУ»

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності «014.02 Середня освіта (Мова і зарубіжна
література (англійська)»

Авторська редакція

Підписано до друку 19.10.2023. Формат 60x90 1/16.
Печать офсетна. Папір типографський №3.
Тираж 100 екз.

Поліграфічний центр «Магістр»
м. Одеса, вул. Мечнікова, 36, тел.: 732-19-82
Свідоцтво про реєстрацію №2670316784 від 16.02.2000